

NIEUWE VIDE

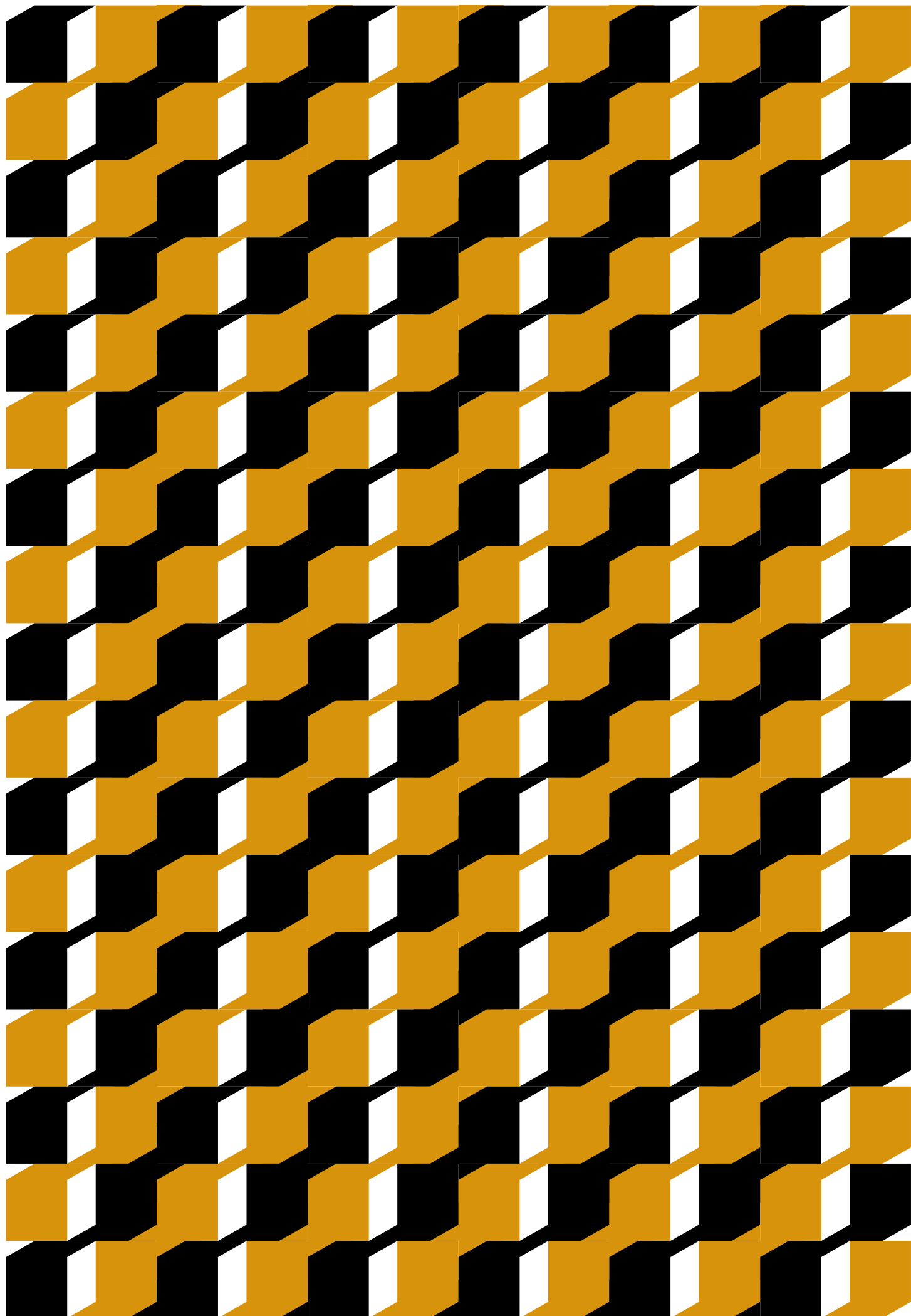
ARTSPACE
STUDIOS
SHOP

Verslag

**STICHTING VIDE
CULTURA'S
BOVENSTE RING**

2016

ALGEMEEN

Op 1 mei 2015 begon curator/kunstkriticus Lennard Dost als artistiek directeur bij Nieuwe Vide. Voor 2016 heeft hij voor het eerst een volledig jaarprogramma ontwikkeld, met als titel *"We Lost control Again – Nieuwe Vide (onder)zoekt de nieuwe Counter Culture"*, naar het nummer *"She's Lost Control"* van de Britse post-punk groep Joy Division. Het programma ging over de counter culture, en dus de tegencultuur. We onderzochten wat die tegencultuur, in een wereld die gefragmenteerd is, nog kan betekenen en wat het gedachtegoed van de tegencultuur van een vorige generatie anno nu nog betekent. Wat kunnen we leren van eerdere denkers en kunstenaars die gerekend worden tot de counter culture? Door middel van tentoonstellingen, lezingen, bijeenkomsten en workshops zochten we de dialoog met de hedendaagse kunstpraktijk, het experiment en de populaire cultuur. We gebruikten vormen die wij in ons dagelijkse (Westerse) bestaan tegenkomen: televisie, popmuziek, consumentisme, internetcultuur, et cetera. We omarmden de populaire cultuur, maar deden dat wel voorzichtig, dat wil zeggen, met achterdocht en een kritisch oog.

AGENDA TENTOONSTELLINGEN EN BEURZEN

16 januari – 8 maart	In Search of Thomas Pynchon
10 februari – 14 februari	Beurs: deelname aan Rotterdam Contemporary Art Fair
18 maart – 3 april	Notes from the Underground & Haarlemse Lente Party
21 april – 24 april	Beurs: deelname aan Supermarket (Stockholm)
23 april – 8 mei	Nieuwe Vide Academy presents: Detour to Paradise
27 mei – 5 juli	iVIVA PONTIAC!
8 juli – 31 juli	As Each of Us Was Several, Together We became Quite a Crowd
9 september – 13 november	Wifi, Connectivity and Digital Utopianism
5 september – 9 december	The Shark's Pretty Teeth
25 november	Transmissions: Braga & Colburn

In 2016 introduceerden we ons buurtprogramma, met de Soephoeck en de Migration World Cinema als belangrijke pijlers voor meer contact in de buurt. Het was, kortom, een dynamisch en levendig jaar. Voor een inhoudelijk verslag van de tentoonstellingen en events, zie het inhoudelijk verslag in bijlage 1.

AANVULLENDE (EN VEELAL NIEUWE) ACTIVITEITEN

- Soephoeck: ons tweewekelijkse soep eten met en in samenwerking met de buurt.
- Migration World Cinema: een tweewekelijks/driewekelijkse filmavond, met als thema migratie. We lieten elke aflevering een film zien van een filmmaker en daarnaast een film van een kunstenaar.
- Designcafé, waarbij een geëngageerde designer vertelde over zijn/haar praktijk, waarna er een workshop volgde waaraan publiek kon meedoen.
- Nieuwe Vide Advice and Consultancy: een advies uur voor (beginnende) ontwerpers en kunstenaars, die door middel van specifieke vragen (hoe vind je een goede galerie, hoe doe je een subsidie aanvraag) advies kreeg van Lennard Dost, Ytje Veenstra en Saskia Burggraaf.
- Audiotours door buurtbewoners: Buurtbewoners spraken audiotours in bij de expositie Wifi, Connectivity and Digital Utopianism. Audiotours worden vaak gebruikt om een soort autoriteit commentaar te laten geven op wat is te zien. Wij gaven de 'kunstleek' een stem.
- Nieuwe Vide Cineclub: Dit is een filmcommissie met leden uit Syrië, Roemenië, Afghanistan, Iran en de Verenigde Staten. Hun filmkeuze vormde het programma van Nieuwe Vide Cineclub filmfestival. Ook maakten ze zelf een video over hun leven in Haarlem. Tijdens dit filmfestival op 18 december 2016 vonden ook lezingen en discussies plaats in Nieuwe Vide, met deskundigen op gebied van migratiepolitiek.

Net als in 2015 organiseerden we ook in 2016 NachtVide, onze jaarlijkse buitenbioscoop.

ONDERSTEUNING

Ons jaarprogramma 2016 werd niet alleen ondersteund door Gemeente Haarlem, maar ook door het Mondriaan Fonds. Uiteraard waren we daar zeer verguld mee. De ondersteuning van het Mondriaan Fonds betekende dat we in alle breedte door konden gaan met onze programmering en met onze ambities, inhoudelijk, organisatorisch en financieel.

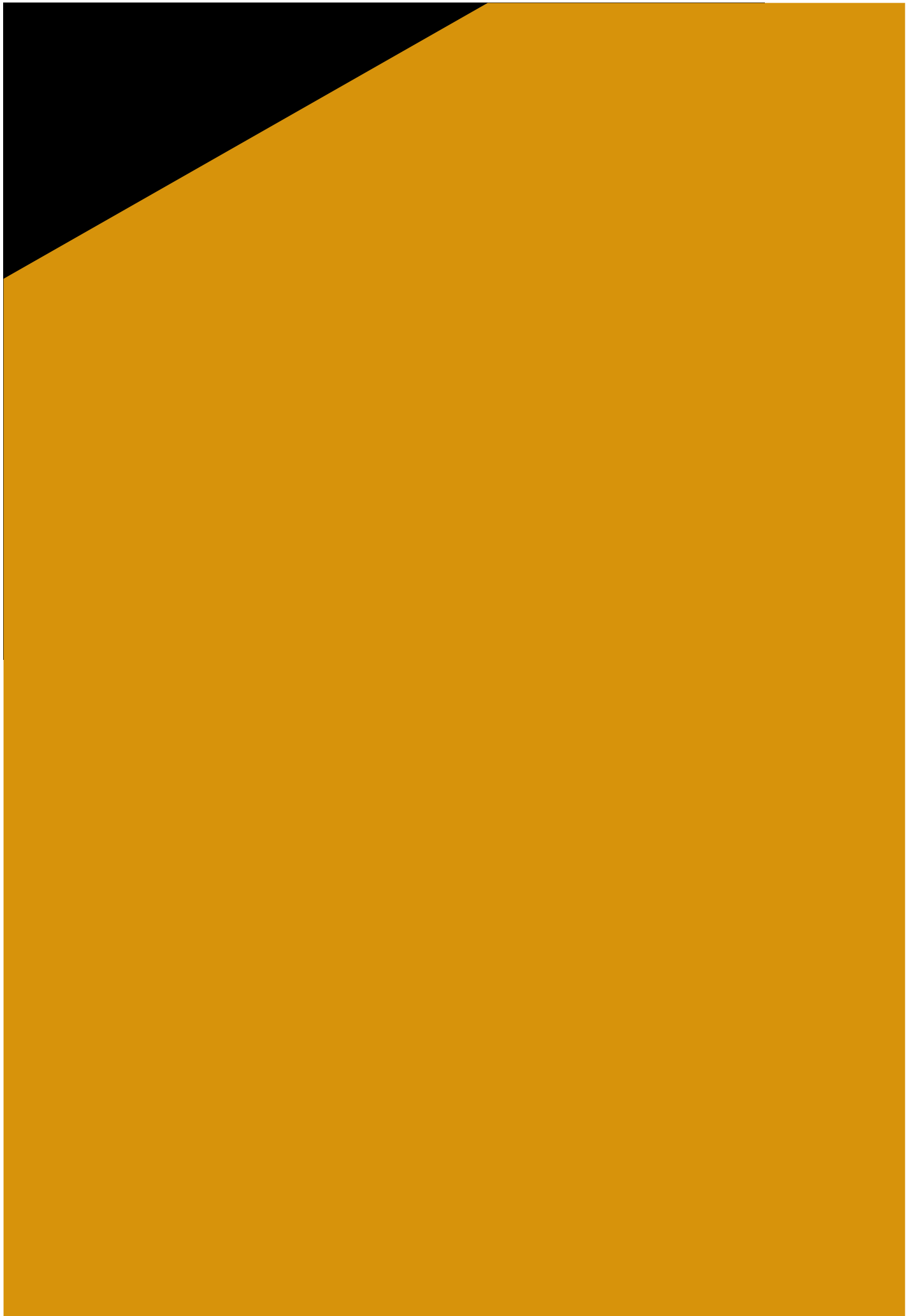
De 1-jaar-durende samenwerking tussen Nieuwe Vide en Toon Fibbe (focuskunstenaar) werd mogelijk gemaakt door een werkbijdrage aan de kunstenaar vanuit het programma Jong Talent + Opdrachtgever van het Mondriaan Fonds. De presentatie van Fibbe op Supermarket Stockholm werd tevens extra ondersteund door een Bijdrage Kunstbeurzen van het Mondriaan Fonds.

<https://www.mondriaanfonds.nl/aanvraag/bijdrage-kunstbeurzen>

Nieuwe Vide werd in 2016 ook ondersteund door Stichting DOEN (nu BankGiro Loterij Fonds), en dan specifiek bij de activiteiten waarmee wij de eigen omgeving en de buurt bij onze programmering betrokken. Nieuwe Vide wil deze rol op het eigen terrein en de interactie met de buurt vergroten. We hebben in dat proces in 2016 een belangrijke stap kunnen zetten met de op de buurt gerichte activiteiten, waarvoor we alle subsidieverstrekkers en partners uiteraard zeer dankbaar zijn. Die activiteiten waren onder andere: Migration World Cinema, Designcafé, Soephoek, Nieuwe Vide Cineclub en de Nacht Vide bioscoop.

SAMENWERKINGEN

HAARLEMSE LENTE

Net als vorig jaar namen we deel en werkten we weer samen met de organisatie van Haarlemse Lente. Het event vond in 2016 plaats in het weekend van 18 t/m 20 maart, en had als titel en thema: Jubilee Line, een verwijzing naar het feit dat de Haarlemse Lente in 2016 zijn 5-jarig-jubileum vierde, en dat er veel tekententoonstellingen werden georganiseerd. Meer informatie over ons Haarlemse Lente 2016 project, en de Haarlemse Lente party die ook bij Nieuwe Vide plaatsvond, vindt u in de bijlage bij dit verslag.

KABK

Daarnaast werkten we in 2016 uitgebreid samen met de Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten (KABK) in Den Haag. Studenten van de KABK waren betrokken bij de productie van ons nieuwe magazine (Nieuwe Vide's Journal of Humanity), waarvan de eerste drie nummers in 2016 verschenen. Ook werkten we met de KABK samen bij het operatraject *The Shark's Pretty Teeth*, waaraan 14 studenten deelnamen.

STRIPDAGEN HAARLEM

Voorts werkten we in 2016 samen met Stripdagen Haarlem met ons project iVIVA PONTIAC! Daarmee bewezen we eer aan de in 2015 overleden striptekenaar Peter Pontiac, die in Haarlem heeft gewoond. Pontiac's broer is Volkskrant stripjournalist en oud-Nieuwe Vide studiohuurder Joost Pollmann. De samenwerking met Stripdagen Haarlem heeft er toe geleid dat Nieuwe Vide directeur Lennard Dost vanaf november 2016 deel uitmaakt van het bestuur van Stichting Beeldverhaal Nederland, de stichting die Stripdagen Haarlem organiseert. De komende edities zal Nieuwe Vide daardoor nog meer bij Stripdagen Haarlem worden betrokken.

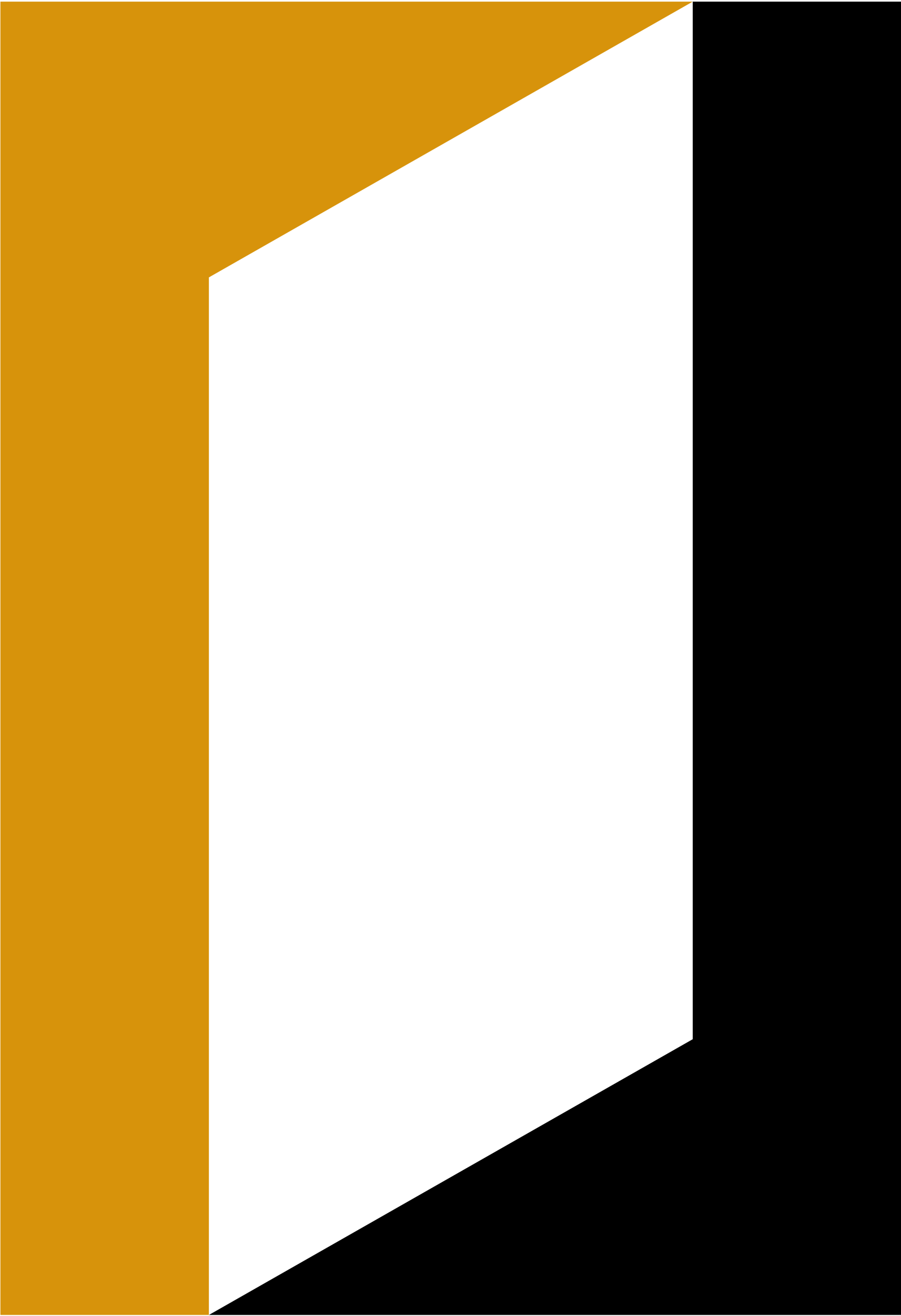
FOCUSKUNSTENAAR

Tenslotte hebben we in 2016 intensief samengewerkt met kunstenaar Toon Fibbe. Fibbe was in 2016 onze eerste Focuskunstenaar. We zijn in 2016 gestart met dit Focuskunstenaar programma:

een jaar lang werken we intensief samen, via een extra investering, met één kunstenaar. De gedachte hierbij is dat we willen kijken hoe zo'n samenwerking zowel onze Nieuwe Vide praktijk als die van de kunstenaar verandert.

De kunstenaar wordt in staat gesteld om een jaar lang onderzoek te doen en nieuw werk te ontwikkelen. De artistieke ontwikkeling wordt hiermee gestimuleerd en verdiept. Tegelijk wordt zijn/haar zichtbaarheid vergroot door zijn/haar werk onder de aandacht te brengen van het publiek. Zo hebben we in april 2016 Fibbe's werk gepresenteerd op kunstbeurs Supermarket (Stockholm). Daarnaast kreeg hij in juli 2016 een solo-expositie in Nieuwe Vide (*As each of us was Several, Together we became Quite a Crowd*), schreef hij twee kunstenaarsteksten voor het magazine dat verscheen bij ons project *WIFI, Connectivity and Digital Utopianism*, en was hij docent van het opera traject *The Shark's Pretty Teeth*, waarvoor hij in de maanden september t/m december wekelijks samenkwam met studenten op de KABK en ze introduceerde in de wereld van opera en Bertolt Brecht. Met als resultaat een opera, gemaakt door de studenten en opgevoerd in Nieuwe Vide op 9 december 2016. Fibbe heeft ook input gehad in ons programma; o.a. door kunstenaar Raluca Croitoru aan te dragen voor het project *WIFI, Connectivity and Digital Utopianism*. Indirect heeft Fibbe profijt gehad van de presentatie op Supermarket; doordat hij gescout is door het online kunstmagazine Reflektor M uit München. Het werk dat hij toonde op Supermarket hebben zij daarna laten zien in München, tijdens een presentatie in het kader van haar 5e verjaardag. Tenslotte heeft in maart 2017 in Nieuwe Vide een *talk* plaatsgevonden waaraan Fibbe meedeed, alsook Natasha Taylor, Nieuwe Vide's Focuskunstenaar 2017. De *talk* was een initiatief van Fibbe, die een moment wilde creëren waarop hij en Taylor konden reflecteren op het Focuskunstenaarschap en wat dat zoal oplevert. Het was ook meteen een soort overdrachtsmoment van de ene kunstenaar aan de ander. Onderdeel van de *talk* was ook een performance van Fibbe, waarbij data van de stockmarket werden gezongen door zanger Ferhat Oz. De performance kwam direct voort uit de teksten die Fibbe schreef voor Nieuwe Vide's Journal of Humanity no. 3.

EDUCATIE & TALENTONTWIKKELING

Onder deze noemer viel allereerst de “Nieuwe Vide Academy”, waarbij zes jongeren in de leeftijd 16-19 jaar intensief in aanraking kwamen met beeldende kunst. Zij hebben in de maanden januari tot en met april 2016 meegedaan aan een intensief traject, waarbij ze kennis maakten met de hedendaagse kunst, workshops volgden en op bezoek gingen bij kunstenaars (zoals Mette Sterre, Dominique Himmelsbach de Vries, Janneke Hopman), musea (Groninger Museum, Museum het Valkhof Nijmegen), galleries (zoals Dürst Britt & Mayhew in Den Haag) en andere kunstinstellingen/initiatieven (zoals Extrapool in Nijmegen en The Free Café in Groningen). Tenslotte werd, in april 2016, onder begeleiding van hun coaches (kunstenaars Steye Felix & Marianne Hotske Hamersma) zelf de tentoonstelling *Detour to Paradise* gemaakt. Zondag 23 april 2016 opende die tentoonstelling in Nieuwe Vide.

Op 8 april 2016 maakten leerlingen van het Grafisch Lyceum (Rotterdam) in Nieuwe Vide opnames voor de videoclip bij het nummer “Woonboot” van Nieuwe Vide Academy coach en muzikant Steye Felix. De clip staat inmiddels online: <https://www.youtube.com/watch?v=92q15pK1bg4>

Verder deed Nieuwe Vide Academy in de zomer van 2016 mee aan het Parksessies festival in Haarlem. Parksessies is een kunst-, muziek- en theaterfestival in de openbare ruimte, zonder hekwerken, drankmuntjes en grote commercie, op vier zomerse woensdagavonden van 17.00 tot 23.00 uur in stadspark de Haarlemmerhout. Nieuwe Vide deed mee op 13 en 20 juli 2016 aan Parksessies, met Nieuwe Vide Academy. Nadat de jongeren eerder de tentoonstelling *Detour to Paradise* maakten, verkenden ze nu de buitenwereld. Het publiek zag tijdens Parksessies een live performance in het park. Het festivalpubliek kon aanschuiven en in samenwerking met de jonge-

ren van Nieuwe Vide Academy een perfecte setting maken voor een instagram fotoportret met behulp van een gecustomiseerd decor.

www.parksessies.nl

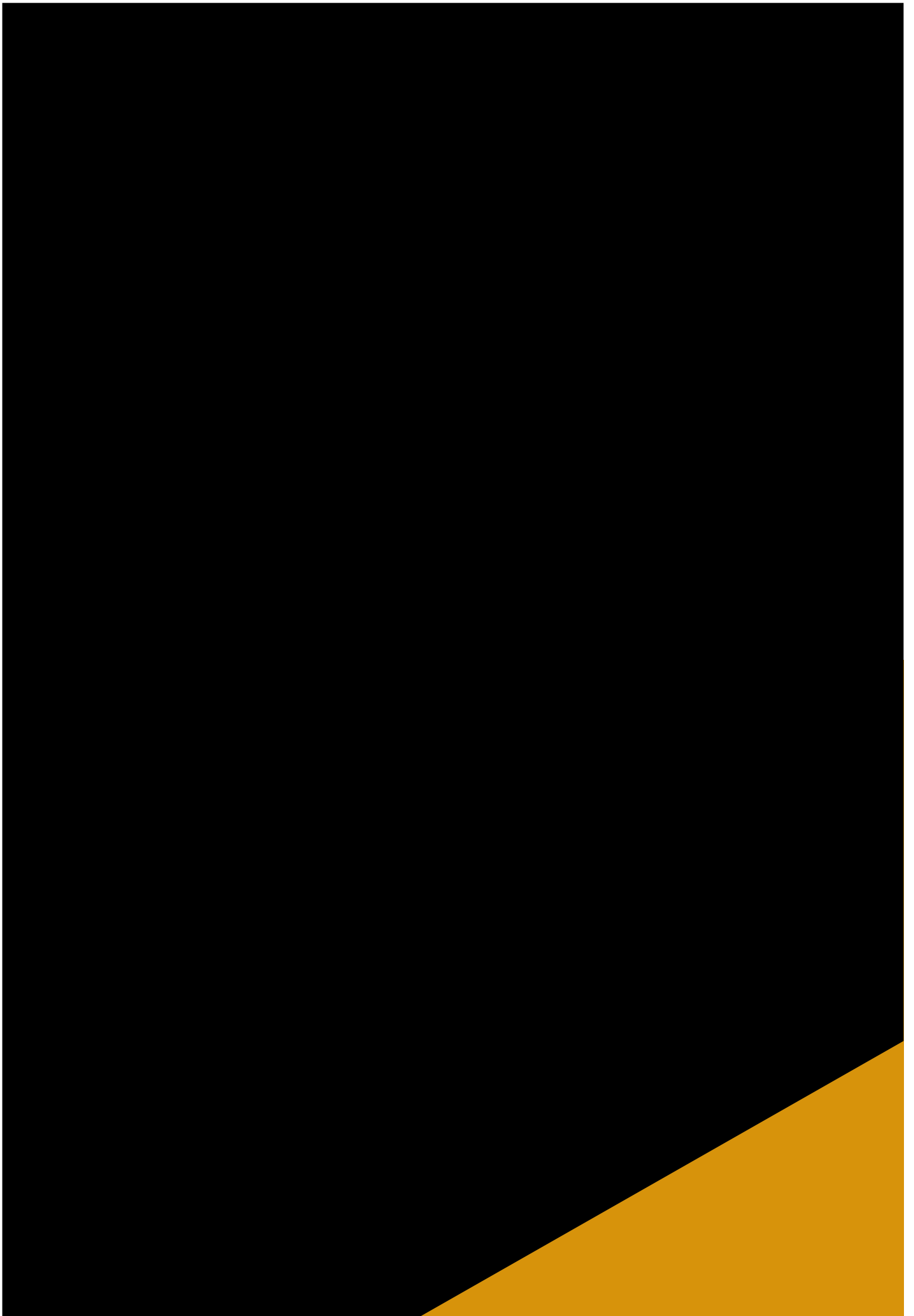

Daarnaast werden er educatieve workshops voor scholen gegeven bij de tentoonstellingen “*In Search of Thomas Pynchon*” (maart 2016) en “*WIFI, Connectivity and Digital Utopianism*” (oktober 2016). Scholen die meededen waren het Coornhert Lyceum (3 VMBO) en de Katholieke Scholengemeenschap Hoofddorp (3 VMBO). Nieuwe Vide laat de educatieve workshops verzorgen door professioneel beeldend kunstenaars. Conny Kuilboer verzorgde het educatieve traject bij *In Search of Thomas Pynchon*; Tyas Leeuwerink het educatieve traject bij *WIFI, Connectivity and Digital Utopianism*. Meer informatie over de inhoud van de projecten vindt u in de bijlage.

Nieuwe Vide is tevens aangesloten bij Meet Art Now. www.meetartnow.nl Dit programma over hedendaagse beeldende kunst is voor groepen uit het voortgezet onderwijs, MBO en HBO binnen en buiten Haarlem. Scholen kunnen een educatietraject boeken op een bepaalde locatie via de Meet Art Now-website, de boeking wordt vervolgens doorgegeven aan het gekozen kunstcentrum, en die organiseert dan een workshop op gevraagde datum. De workshops bij Nieuwe Vide zijn op deze manier tot stand gekomen. Voor scholen is dit totaalaanbod van educatie heel overzichtelijk, voor kunstcentra is Meet Art Now een goede intermediair, die scholen weet te bereiken wat voor de centra zelf moeilijk te bereiken is.

ORGANISATIE EN HUISVESTING

Vanaf 1 februari wordt er gewerkt in de volgende organisatiestructuur: Algemeen Directeur en Productie coördinator. Algemeen Directeur werd Lennard Dost, Productie coördinator werd Ytje Veenstra. In 2014 en 2015 bestond de organisatie uit een artistiek directeur en een zakelijk leider. Deze verdeling bleek voor een kleine organisatie als Nieuwe Vide niet effectief.

Dost kreeg vanaf 1 februari 2016 0,5 dag per week erbij, en werkt vanaf die datum 28 uur in de week bij Nieuwe Vide. Veenstra werkt vanaf 1 februari 2016 20 uur per week op freelance basis. Dost en Veenstra bereiden samen projecten voor en zijn samen ook de hoofdredactie van Nieuwe Vide's nieuwe magazine; Nieuwe Vide's *Journal of Humanity*.

De aanstellingen in vaste dienst van de administratief medewerker/coördinator verhuur en van de technicus/productiemedewerker bleven ongewijzigd. Het gaat hier om technicus/productiemedewerker Roland Vos en administratief medewerker/coördinator Wil Maris. De benaming van de functie van Maris is veranderd in Beheerder Stichting. Maris is contactpersoon naar de huurders toe en regelt ook alle andere aan de stichting gerelateerde zaken.

Vanaf het najaar 2015 is Roland Vos wegens ziekte zeer beperkt tot niet inzetbaar geweest. Dat gaf extra druk op de organisatie. De werkzaamheden m.b.t. de projecten werden in 2016 zo goed mogelijk overgenomen door vrijwilligers en incidentele oproepkrachten. Vos heeft inmiddels (20 maart 2017) de organisatie verlaten voor een andere baan.

Anne Barbara Kolbe, die in 2014 de Vide Shop ontwikkelde, heeft per 1 februari 2016 Nieuwe Vide verlaten. De ruimte van de shop heeft daarna een andere invulling gekregen namelijk als activiteitenruimte voor onder andere het Designcafé en de Migration World Cinema.

De functie van Medewerker Communicatie werd in 2016 vervuld door kunstenaar Saskia Burggraaf.

Mare van Koningsveld organiseerde in 2016 op freelance basis het Designcafé, *Migration World Cinema* en de Nieuwe Vide CineClub. Meer informatie over die activiteiten vindt u eerder in dit verslag.

HUISVESTING

In april 2016 liep ons huurcontract af. Er is stevig en lang onderhandeld met de verhuurder van het pand. Het onderhandelingsproces werd bemoeilijkt door allerlei ontwikkelingen met betrekking tot het terrein.

Inmiddels is een nieuw huurcontract getekend met verhuurder Haarlem Energy B.V. Deze B.V. is opgericht door Erik de Vlieger en is gevestigd in Haarlem. Het nieuwe huurcontract heeft een termijn van 2 jaar en verlengingen van 2 maal 4 jaar. Met andere woorden: komende tijd blijft Nieuwe Vide op de huidige locatie gevestigd.

In december 2016 is er een geheel nieuw WIFI-netwerk aangelegd in Nieuwe Vide. Ook hebben er in december 2016 reparatiewerkzaamheden plaatsgevonden aan vier ramen, waaronder drie ramen van studio's.

VRIJWILLIGERS

In 2016 waren onder andere de volgende vrijwilligers aan Nieuwe Vide verbonden: John Mark Moon, Isis Maris, Sem Maris, Hanna Tuente, Ricky Schonehage, Thomas Bosscher en Eva Salyova. Zij waren suppoost, kookten, assisteerden tijdens openingen en/of werkten mee aan de opbouw van tentoonstellingen.

STAGES

In februari 2016 liep een student van de Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten (KABK, Den Haag) een week lang stage. Ze heeft specifiek meegewerkt aan de opbouw en organisatie van onze presentatie op kunstbeurs Rotterdam Contemporary Art Fair. In maart 2016 hadden we (voor een week) twee stagiaires van het Montessori College in Aerdenhout, en (voor twee weken) een stagiair van de Daaf Gelukschool (Haarlem), een openbare school voor de vmbo-theoretische leerweg (mavo) en de vmbo-kaderberoepsgerichte leerweg (administratie). Laatste twee stages betroffen snuffelstages.

BESTUUR

Nieuwe Vide studio kunstenaars Marianne Hotske Hamersma en Saskia Burggraaf traden in 2016 terug uit het bestuur, omdat zij rollen gingen vervullen in de organisatie van Nieuwe Vide en/of bij het programma. Burggraaf werd Medewerker Communicatie; Hamersma werd één van de

coaches van ons jongerentrajec Nieuwe Vide Academy. De vrijgekomen rollen in het bestuur zijn ingevuld door studiohuurders Ilona Plaum, beeldend kunstenaar en Maarten Bolten, vioolbouwer. Daarnaast is Marjolein Costers in 2016 toegetreden tot het bestuur. Costers is advocaat en oprichter/eigenaar van LUX advocaten.

Alexander Westerwoudt trad vanwege drukke werkzaamheden terug als penningmeester. Deze functie is in 2016 tijdelijk overgenomen door Marjolein Costers. Eind 2016 startte de zoektocht naar een nieuwe penningmeester. Inmiddels is deze vacature weer vervuld.

Vanuit de Cultural Governance gedachte streeft Nieuwe Vide naar een brede samenstelling van het bestuur, met leden met verschillende expertises en verschillende achtergronden. Het bestuur oefent toezicht uit op de directie, is eindverantwoordelijk en vergadert ongeveer zes keer per jaar. De directeur van Nieuwe Vide is daarbij aanwezig.

Het bestuur bestond per 1 januari 2017 uit:

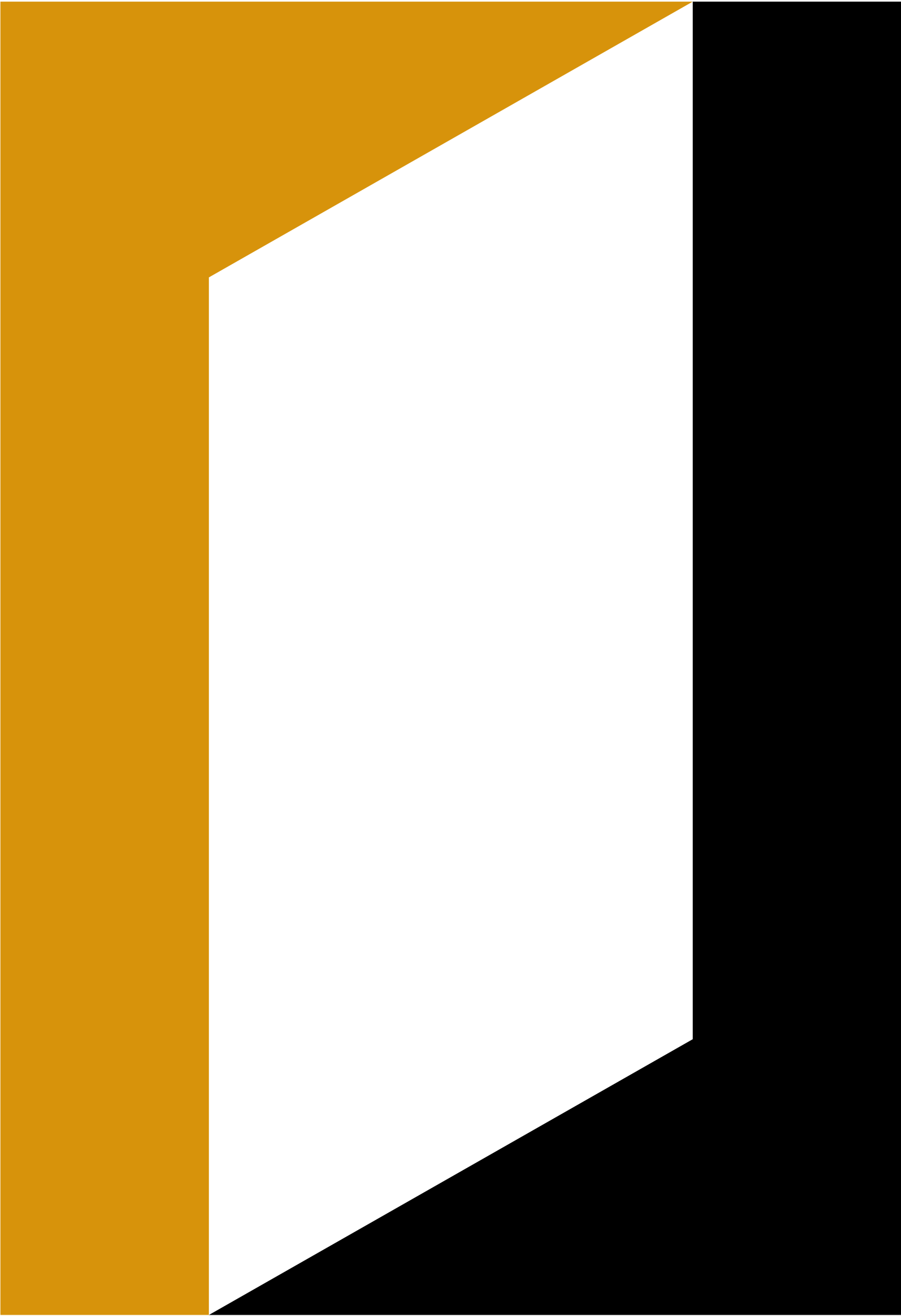
Irmgard Noordhoek - eigenaar IN-Management, project- en programmamanagement
Creatieve Industrie en Innovatie, voorzitter

Mariëtte Dolle - directeur museum Kranenburgh, secretaris

Ilona Plaum - kunstenaar, algemeen bestuurslid

Marjolein Costers - advocaat/oprichter LUX Advocaten, interim penningmeester

Maarten Bolten - vioolbouwer, algemeen bestuurslid

HUURDERS & BROEDPLAATS

Nieuwe Vide is niet alleen een expositieruimte, maar verhuurt ook studio's. In totaal hebben we 27 studio's, die verschillen in grootte. De maandelijkse huurprijs wordt berekend aan de hand van het aantal vierkante meters van de ruimte. Nieuwe Vide werkt niet met een wachtlijst. Mensen die in Nieuwe Vide een studio willen huren, wordt gevraagd CV en motivatie op te sturen. Wanneer er een studio vrijkomt, wordt door de ballotagecommissie gekeken wie het beste past bij de al aanwezige huurders. De ballotagecommissie bestaat uit de directeur en een aantal huurders. Vanuit de huurders zaten Maarten Bolten en Beth Namenwirth in 2016 in de ballotagecommissie.

In 2016 hebben Rob Bouwman, Merel Slootheer en Janneke Hopman hun huur opgezegd. Daarvoor zijn in de plaats gekomen: Sietse Damen, Trapped in Suburbia en het trio Joost Dankelmeijer, Frederic de Milliano & Torben Everaert.

BROEDPLAATS

Nieuwe Vide wil graag een dynamische omgeving zijn, een omgeving waar van alles gebeurt en waar mensen elkaar ontmoeten. Vanuit dat gegeven organiseerden we in 2016 bijvoorbeeld de Afterparty van de Haarlemse Lente en doen we jaarlijks mee aan de Kunstlijn Haarlem, die plaatsvond op 4, 5 en 6 november 2016.

Kunstlijn Haarlem is een weekend waar tal van kunstenaars hun studio openen, voor een breed publiek. www.kunstlijnhaarlem.nl. In 2016 had de Kunstlijn als thema: 'Over Morgen', een thema over toekomst, innovatie, de blik vooruit, maar ook over de dag ná morgen.

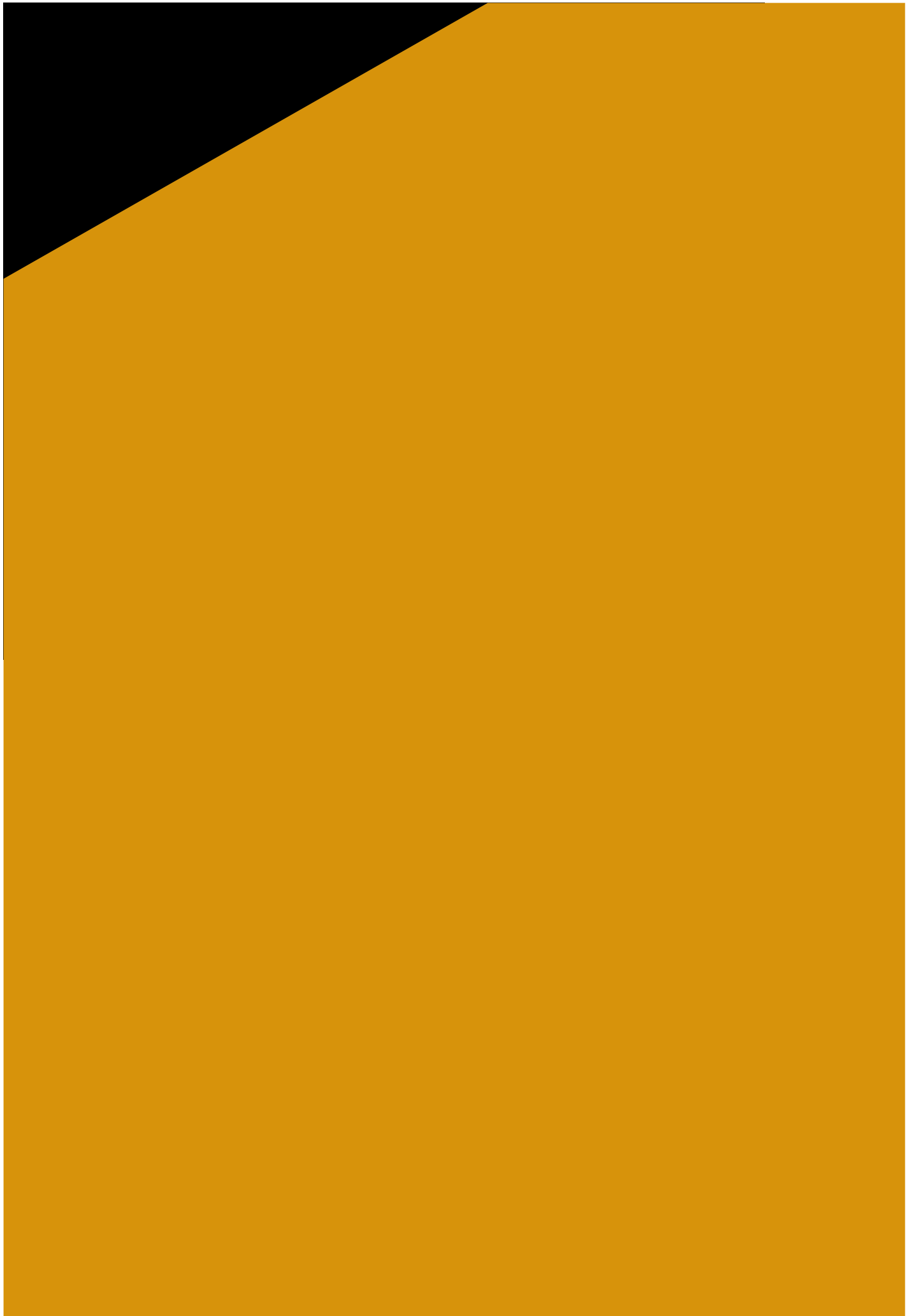
Ook de expositie in deze periode 'WIFI, Connectivity and Digital Utopianism' sloot qua thematiek naadloos aan bij het thema "over morgen". Speciaal voor het Kunstlijn weekend gaven we op zaterdag 5 en zondag 6 november rondleidingen door de expositie en het gebouw. Ook deden veel kunstenaars die bij ons een studio huren hun studio open en organiseerden we een zeef-

druk workshop, door Zeef Teef. Er kwamen in totaal 339 mensen bij Nieuwe Vide langs in het Kunstlijn weekend.

Jegens & Tevens deed verslag van de Kunstlijn in Nieuwe Vide.

<http://jegensentevens.nl/2016/11/nieuwe-vide-open-studios/>

COMMUNICATIE EN PUBLIEKSBEREIK

Nieuwe Vide richtte zich in 2016 actiever naar buiten door aan de buitenzijde van ons pand onze presentatiefunctie zichtbaarder aan te geven zoals via een bord met de openingstijden en het adres op onze voordeur en links van de ingang is een forse banner opgehangen met het logo van Nieuwe Vide. Hierdoor is voor het bezoek, maar ook voor passanten, duidelijk waar wij zijn gevestigd en wanneer we te bezoeken zijn. Daarnaast worden per project posters gemaakt die worden opgehangen op de ramen van ons kantoor, zodat voor de buurt beter zichtbaar is wat er aan zit te komen. Eind 2015 kwam onze nieuwe website online, ontworpen door Nieuwe Vide studiohuurders TRIK & SLEM. In 2016 hebben we de website verder ingevuld en teksten geactualiseerd.

Onze online aanwezigheid is gegroeid en dat had duidelijke gevolgen. Het aantal Volgers op Twitter steeg van 883 (voorjaar 2016) naar 1130 (begin 2017). Het aantal Vind-ik-leuks op Facebook steeg van 3535 (voorjaar 2016) naar 4012 (begin 2017). Het aantal Volgers op Instagram steeg van 424 (voorjaar 2016) naar 954 (begin 2017). Nieuwe Vide zit wat dat betreft duidelijk in de lift.

De openingstijden zijn hetzelfde gebleven
(tijdens exposities: donderdag t/m zondag 12.00-17.00u).

Per project werd een linnen tasje gemaakt, met daarop aan de ene kant de line-up en naam/data, en aan de andere kant een afbeelding. De tasjes werden gezeefdrukt door lokale Haarlemse kunstenaar Vincent Uilenbroek, die verbonden is aan HorizonVerticaal en in 2016 startte met zijn zeefdruk Studio Onvervalst. Via deze tasjes werden onze projecten zichtbaar in Haarlem.

We hebben in 2016 geadverteerd in kunstmagazines als Metropolis M, Tubelight en in de Haarlem XL Uitagenda. Voor *In Search of Thomas Pynchon* plaatsen we een paginagrote advertentie op de achterzijde van Metropolis M. Ook plaatsten we in 2016 online banners op de websites van Metropolis M en Tubelight. Daarnaast werden de projecten actief gepromoot via Facebookads.

VAKBEZOEK

Ytje Veenstra leidde op 26 april Mizuki Endo (Executive director of Higashiyama Artists Placement Service (HAPS), Independent curator, art consultant and writer, Kyoto) rond in Nieuwe Vide. Endo was in Nederland als onderdeel van het Bezoekersprogramma van het Mondriaan Fonds.

BUITEN DE DEUR

Belangrijk is om Nieuwe Vide ook uit te dragen buiten de muren van het eigen gebouw. In 2016 deden we dat verschillende keren. Nieuwe Vide directeur Lennard Dost nam op 26 januari 2016 in Tivoli Vredenburg (Utrecht) deel aan het gesprek “De nieuwe generatie over het cultuurbeleid van morgen”, een debat onder leiding van Ann Demeester.

Op 23 maart 2016 gaf Dost in de Openbare Bibliotheek in Haarlem een korte presentatie over Nieuwe Vide tijdens een Cultuurbijeenkomst met culturele instanties uit Haarlem.

Op zondag 3 april 2016 was hij te gast in de culturele talkshow ‘De Schuurshow’ in het café van de Toneelschuur te Haarlem (<http://www.toneelschuur.nl/extra-theater/de-schuurshow>).

Op vrijdag 13 mei was Dost gastdocent bij de Externendag van de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht (HKU), waarbij studiogesprekken werden gevoerd met kunstenaars die bezig waren met afstuderen.

Op 2 juni was Dost, samen met Mare van Koningsveld, als professional aanwezig bij de ‘Portfolio Pitch’ van 4e jaarstudenten van de afdeling Beeldende Kunst voltijd van de Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten (KABK, Den Haag).

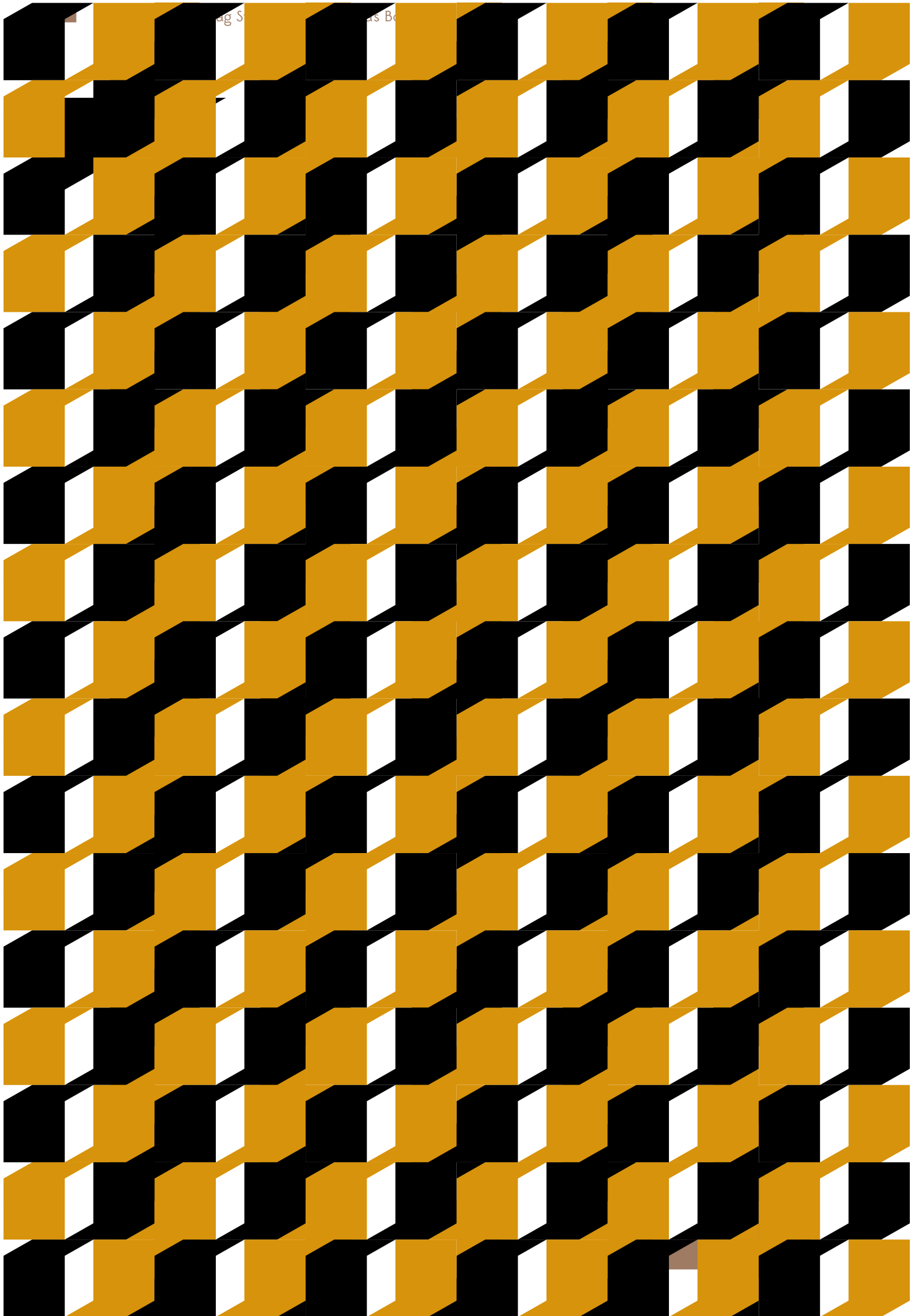
PERS

Wat betreft aandacht van de pers was 2016 een goed jaar. Lokaal verschenen acht artikelen over Nieuwe Vide in het Haarlems Dagblad en waren we te horen op Haarlem105Radio. Op landelijk niveau verschenen er twee artikelen op de website van Metropolis M en één in Tubelight magazine. De Volkskrant schreef een artikel over *WIFI, Connectivity and Digital Utopianism* en tipte ons project *In Search of Thomas Pynchon*. Kunstblog Jegens & Tevens schreef drie maal over Nieuwe Vide en Trendbeheer twee keer, terwijl onze presentatie op Supermarket (Stockholm, Zweden) genoemd werd op de websites van Reflektor M (Online kunsttijdschrift uit München) en SHIFT (Japans online magazine).

Met name ons project *WIFI, Connectivity and Digital Utopianism* kreeg veel persaandacht, namelijk zes uitingen.

BEZOEKERSAANTALLEN PER ACTIVITEIT

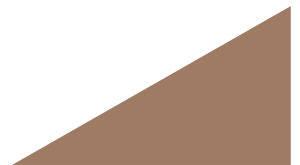
ACTIVITEIT	2016	2015	2014
In Search of Thomas Pynchon	302		
Notes from The Underground en Afterparty Haarlemse Lente	345		
Nieuwe Vide Academy: Detour to Paradise	220		
iVIVA PONTIAC!	504		
As Each of us was several, Together we became quite a crowd	102		
WIFI, Connectivity and Digital Utopianism + Kunstlijn weekend	615 (276 expositie en 339 Kunstlijn weekend)		
The Shark's Pretty Teeth	65		
TRANSMISSIONS: Braga & Colburn	41		
Migration World Cinema	80		
Designcafé	28		
Nieuwe Vide Advice and Consultancy	9		
Soephoeck	225		
Nieuwe Vide Cineclub	51		
Audiotours door buurtbewoners	2		
NachtVide	102		
TOTAAL IN EN ROND NIEUWE VIDE	2691	2907	2608
Supermarket (Stockholm)	4000		
Rotterdam Contemporary Art Fair	8952		
Nieuwe Vide Academy deelname aan Parksessies	800		
TOTAAL EXTERNE ACTIVITEITEN	13752	3880	0
TOTAAL	16443	6787	2608

BIJLAGE 1

Verslag per project 2016

Het jaarprogramma voor 2016 had als titel “*We Lost control Again – Nieuwe Vide (onder)zoekt de nieuwe Counter Culture*”, en onderzocht de tegencultuur. We vroegen ons af wat die tegencultuur nog voor rol kan spelen in het heden, in een wereld die gefragmenteerd is. Daarbij zoomden we specifiek in op de denkbeelden van een vorige generatie die wordt gerekend tot de counter culture. We stelden de vraag wat hun ideeënwereld anno nu nog kunnen betekenen. Wat kunnen we leren van de vorige generatie? Hoe hebben hun denkbeelden ons beïnvloed? Wij zagen en zien de counter culture als een positieve kracht, die agendeert, en corrigeert als dat nodig is, bijvoorbeeld als de maatschappij een kant op gaat waar ze (volgens de counter culture) niet heen zou moeten gaan. Ons programma ging over counter culture, omdat we overeenkomsten zagen tussen deze tijd, waarin we nu leven en waarin alternatieven voor bestaande structuren worden aangedragen, en eerdere tijden van verandering en opstand, denk bijvoorbeeld de Jaren '60 van de 20e eeuw. Sommige structuren lijken terug te komen, net als sommige opstanden. Denk aan de Free Universities en de studentenprotesten, gericht tegen vastgeroeste school- en bestuurssystemen.

Het programma, vormgegeven door Nieuwe Vide's directeur/curator Lennard Dost, bestaande uit tentoonstelling- en activiteitenprogramma en extra activiteiten zoals Migration World Cinema, onderzocht en becommentarieerde ontwikkelingen in de hedendaagse beeldende kunst en cultuur.

Op de volgende pagina's vindt u een beknopte beschrijving van de tentoonstellingen en verwante evenementen die hebben plaatsgevonden als onderdeel van ons jaarprogramma 2016.

NIEUWE VIDE'S JOURNAL OF HUMANITY

Vanaf 2016 verschijnt bij een aantal van onze projecten een nummer van ons nieuwe magazine ‘*Nieuwe Vide's Journal of Humanity*’. De naam van het magazine is een verwijzing naar namen van magazines uit de Jaren 60. *Nieuwe Vide's Journal of Humanity* is een samenwerking tussen Nieuwe Vide en de Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten (KABK, Den Haag). Elk nummer zal worden ontworpen door een student van het vak Design Office van de Koninklijke Academie voor Beeldende Kunsten (KABK). www.kabk.nl

De inhoud van het magazine cirkelt rond de thematiek van de exposities. Het eerste nummer van *Nieuwe Vide's Journal of Humanity* verscheen bij *In search of Thomas Pynchon*. Het nummer bevatte o.a. artikelen van Graa Boomsma, Joanna Freer, Arie Altena, Ytje Veenstra en Klaas Koetje, en een strip door Schwantz. De voertaal van het magazine is Engels. Het magazine kostte 3,95 euro. *Nieuwe Vide's Journal of Humanity* no. 1 werd vormgegeven door Carmel Klein & Andréas van der Mast. Dit eerste nummer van *Nieuwe Vide's Journal of Humanity* werd door curator Maaïke Lauwaert geselecteerd om gepresenteerd te worden op een tafel van het Mondriaan Fonds op kunstboekenbeurs Offprint London, dat van 20-22 mei 2016 plaatsvond in de Turbine Hall van Tate Modern. <http://offprint.org/about-offprint-london-2016>. Offprint London 2016 trok 12.000 bezoekers (Bron: Mondriaan Fonds).

IN SEARCH OF THOMAS PYNCHON

DATA: 16 JANUARI – 8 MAART 2016

Met: Machteld Rullens, Azahara Cerezo, Katharina Swoboda, Koos Dalstra, Bernardo Zanotta, Pia Louwerens, Lance Wakeling, Pablo Pijnappel.

Curator: Lennard Dost

Inhoud

Voor dit eerste project van 2016 gingen we op zoek naar Thomas Pynchon (NY, 1937), één van de belangrijkste Amerikaanse schrijvers die geassocieerd wordt met counter culture. In de boeken van Pynchon heerst de chaos, met honderden plots, subplots, personages en verhaallijnen. De houding van Pynchon is exemplarisch voor de counter culture: autonoom, kritisch, tegendraads en maatschappelijk geëngageerd. Journalist Thijs Kleinpaste noemde Pynchon in een bespreking van het boek *"The Age of the Crisis of Man"* van auteur Mark Greif en stelde dat 'de generatie met succesvolle schrijvers als Saul Bellow, Ralph Ellison en Thomas Pynchon zich als eerste bevrijdde van de prekerigheid, door tegenover 'de abstracte mens' van de filosofen, een mens van vlees en bloed te zetten, die te maken kreeg met (bijvoorbeeld) racisme en technologie'. In de expositie ontdekten kunstenaars wie Pynchon was door nieuw werk te maken, naar aanleiding van zijn concepten en verhaallijnen. Wat kan zijn ideeënwereld nog betekenen in het hedendaagse?

Bijzonderheden

Zes van de acht kunstenaars die meededen, maakten speciaal voor dit project nieuw werk. Ook kwam bij deze tentoonstelling de eerste editie uit van *Nieuwe Vide's Journal of Humanity*.

Educatie

Bij *In Search of Thomas Pynchon* organiseerden we ook nog een educatieve workshop voor jongeren. Er was een programma van 1,5 uur ontwikkeld, bestaande uit: een rondleiding en een workshop. Er deden 25 3VMBO leerlingen van Het Coornhertlyceum (Haarlem) mee aan de workshop. De docent Conny Kuilboer, daagde de leerlingen uit om anders te kijken. Ze bezochten de tentoonstelling en maakten kennis met het werk van deze wonderlijke anarchistische schrijver. De leerlingen kozen een of twee werken uit de tentoonstelling, schreven daar in groepjes van drie een audiotour bij en spraken deze audiotour in. Uitgangspunt van de audiotour was een fictief verhaal waarbij een zoektocht centraal stond. De leerlingen moesten werken met metaforen, verbeelding en absurdisme. Ze gebruikten hun eigen interpretaties van de werken als inspiratiebron. Aan het einde van de workshop beluisterden de leerlingen elkaars audiotours.

Extra programma

Op zaterdag 5 maart 2016 was er een extra programma. Vanaf 15:00 uur vonden plaats:

- een gesprek tussen kunstenaar Koos Dalstra en curator Lennard Dost;
- een kunstenaarslezing door Pia Louwerens;
- een lezing door Joanna Freer (auteur van het boek "Thomas Pynchon and American Counter culture");
- een presentatie van het eerste nummer van Nieuwe Vide's Journal of Humanity, in aanwezigheid van de vormgevers

Deze extra dag werd bezocht door 35 bezoekers.

Pers

1. Metropolis M.com, auteur: Alix de Massiac, *In Search of Thomas Pynchon* Interview Lennard Dost, 26 januari 2016
2. www.8weekly.nl, auteur: Sonja Schulte, Pynchon debuteert als pop, 13 februari 2016
3. Tubelight, auteur: Lotte van Geijn, Tegenreactie op hapklare antwoorden, maart 2016

DEELNAME AAN ROTTERDAM CONTEMPORARY ART FAIR

DATA: 10 T/M 14 FEBRUARI 2016.

Met: Saskia Burggraaf – Marianne Hotske Hamersma – Vito Willems – Maartje Overmars – Janneke Hopman – Lex van der Meij – Gosse van der Leij – Beth Namenwirth – Rob Bouwman – Robert van Luijk.

Curator: Lennard Dost

Inhoud

In februari 2016 vond Rotterdam Contemporary Art Fair 2016 plaats. Rotterdam Contemporary Art Fair richt zich op hedendaagse kunst en werd georganiseerd tijdens het Art Rotterdam weekend, in de Cruise Terminal Rotterdam, met uitzicht over de stad vanaf de zuidoever van de Maas.

Nieuwe Vide deed mee met het werk van 10 kunstenaars die bij ons een studio huren. Op die manier konden we aan het publiek laten zien wat we in huis hebben.

Bezoek

Rotterdam Contemporary Art Fair werd bezocht door 14.920 bezoekers (Bron: Rotterdam Contemporary Art Fair). Er vanuit gaande dat in ieder geval 60% daarvan onze presentatie heeft bezocht, heeft onze stand 8952 bezoekers gehad.

Pers

1. [Trendbeheer.com](http://trendbeheer.com), auteur: Niels Post, Rotterdam Contemporary 2016, 13 februari 2016
2. www.lost-painters.nl, auteur: Niek Hendrix, Rotterdam Contemporary Art Fair 2016,
3. <http://www.lost-painters.nl/rotterdam-contemporary-art-fair-2016>, 13 februari 2016

NOTES FROM THE UNDERGROUND

DATA: 18 MAART T/M 3 APRIL 2016.

Met: Dora Benyo, Polina Medvedeva, Jantine Wijnja.

Curator: Lennard Dost

Inhoud

De Haarlemse Lente – het weekend waarin alle Haarlemse cultuurstellingen traditiegetrouw de deuren open, met een gemeenschappelijk thema – had in 2016 als titel/thema: *Jubilee Lines*. De titel was een verwijzing naar de Jubilee Line, de jongste lijn van de Londense metro, die werd geopend in 1979. De *Jubilee Line* verbindt het noorden van de stad met het oosten en heeft een lengte van 36,2 km. Haarlemse Lente had in 2016 als titel Jubilee Line, omdat de Haarlemse Lente in 2016 zijn 5-jarige-jubileum vierde en er veel tekenexposities werden georganiseerd tijdens deze editie van Haarlemse Lente.

Nieuwe Vide stuurde in het eerste kwartaal van 2016 drie jonge kunstenaars voor een paar dagen naar Londen, vroeg ze om daar de Jubilee Line te nemen, en n.a.v. die trip werk te maken. Dat werk was van 18 maart 2016 – de eerste dag van Haarlemse Lente 2016 – t/m 3 april 2016 te zien in Nieuwe Vide. De titel van dit project – *Notes from the Underground* – was ontleend aan de korte, existentialistisch getinte roman van Fjodor Dostojevski. Tegelijk verwees die titel naar de Underground en dus de metro.

Extra

Het feest op de eerste dag van Haarlemse Lente vond in 2016 ook plaats in Nieuwe Vide, en wel op 18 maart vanaf 22u. Er waren optredens van: De Witte Dieven, Steye Felix en 't Vlaggenschip. Dj's waren deze avond: Henkerchief, Crusty Locks.

Pers

1. Trendbeheer.com, auteur: Niels Post, Haarlemse Lente 2016, 20 maart 2016

DEELNAME AAN SUPERMARKET (STOCKHOLM, ZWEDEN)

DATA: 21 T/M 24 APRIL 2016.

Kunstenaar: Toon Fibbe

Curator: Lennard Dost

Inhoud

Nieuwe Vide deed in 2016 mee aan kunstbeurs Supermarket in Stockholm (Zweden). Supermarket is: *"An international artist-run art fair for artist-run galleries and other artists' initiatives. The goal of SUPERMARKET, the international artist-run art fair, is to provide a showcase for artists' initiatives from all over the world and to create opportunities for new networks in the Swedish as well as the international art scene."* <http://www.supermarketartfair.com>

Nieuwe Vide presenteerde op Supermarket werk van Toon Fibbe, onze eerste Focuskunstenaar. In zijn werk kijkt Fibbe via personages, films en installaties naar de ontwikkeling van politieke en economische systemen en de rol van de kunstenaar en de burger ten opzichte van die systemen. Deze thematiek heeft hij eerder verkend in werken zoals *'Diva's singing the stockmarket'* en *'And today shares soared above candlelight dinners'*.

Op Supermarket liet Fibbe o.a. een nieuwe versie van zijn performance *The Birth of All Flesh* zien, waarbij iemand de patronen in een abstract expressionistisch schilderij probeerde te interpreteren op een manier zoals beurskoersgrafieken worden geïnterpreteerd. Daarnaast toonden we Fibbe's "Invisibility Cloak" en drie van zijn videowerken, namelijk: CCMP trading Algo, between 11:20 and 11:21, 28/09/2010, CrudeOil trading, between 10:49 and 11:34, 09/01/2015, NatGas trading Algo, between 19:39 and 19:44, 06/11/2011.

Pers

1. SHIFT, auteur: Victor Moreno, <http://www.shift.jp.org/en/archives/2016/05/supermarket-2016.html>
2. Reflektor M, auteur: Maria Ines Plaza, <http://reflektor-m.de/kuenstler/text/northern-promises-supermarket-art-fair-2016-text>

NIEUWE VIDE ACADEMY PRESENTS: DETOUR TO PARADISE

DATA: 23 APRIL T/M 8 MEI 2016.

Deelnemers: Saskia Hartog, Hanna Tuente, Iris Komen, Lauret Kortman, Lianne Snoei, Charlotte Bolhuis, Ruben Zwolsman.

Coaches van Nieuwe Vide Academy 2016: Marianne Hotske Hamersma en Steye Felix.

Net als vorig jaar – met *Bienvenue Chez Moi* – bood Nieuwe Vide ook dit jaar weer plek aan jonge talenten, in de leeftijd van 15 -19 jaar. Het Nieuwe Vide Academy programma is een traject waaraan maximaal 10 deelnemers over een periode van enkele maanden een stevige introductie op de hedendaagse kunst krijgen door middel van workshops, excursies, ontmoetingen met kunstenaars en programmeurs, om tenslotte zelf aan de slag te gaan, door een expositie te maken in Nieuwe Vide. Die expositie was 'Detour to Paradise'.

Op basis van een intensieve kennismaking met de verschillende disciplines en aspecten van hedendaagse kunst, ontdekten de jongeren die deelnamen aan Nieuwe Vide Academy wat kunst allemaal kan zijn; van een schitterend schilderij tot een provocerende performance; hoe kunstenaars video, tekst, sculptuur allemaal in en door elkaar gebruiken om uitdrukking te geven aan hoe zij in het leven staan. Ze ontmoeten kunstenaars uit het ateliercomplex van Nieuwe Vide, maar bezochten ook galeries en musea, spraken kunstenaars, curatoren en directeuren, en deden workshops bij kunstenaars.

Kunstenaars die bijvoorbeeld workshops gaven waren: Dominique Himmelsbach de Vries en Mette Sterre. Musea die werden bezocht waren o.a. Groninger Museum (Groningen) en Museum het Valkhof (Nijmegen). Alternatieve kunstruimtes die werden bezocht waren o.a. The Free Café (Groningen) en Extrapool (Nijmegen). Galeriers die werden bezocht waren o.a.: Dürst Britt & Mayhew (Den Haag). Kunstenaars die werden bezocht in Nieuwe Vide waren o.a.: Janneke Hopman (Haarlem) en Vito Willems (Haarlem).

De tentoonstelling probeerde de bezoekers een ervaring te bieden waarbij zij alle hectiek van het dagelijks leven achter zich konden laten. De paradijselijke droomwereld die te zien was, stelde de toeschouwer in staat om te onthaasten. Voordat de bezoeker zich over kon geven aan de ontspanning, moest men eerst een route volgen. Een route vol frustratie waarbij je nagels kon afbijten bij een half uur durende kaasschaafsessie, een klap kon geven op een bak water gemixt met maïzena en waarbij tandenpoetsen nog nooit zo'n uitdaging was geweest. Daarna mocht men zich in 'Het paradijs' storten, waarbij alle zintuigen geprikkeld werden. Gouden bollen werden gepeld, bomen waren geen bomen meer en een tropische bloemenlucht deed de toeschouwer wegdromen.

De tentoonstelling werd door 220 mensen bezocht. Daaronder ook 85 scholieren. Mendelcollege bezocht de expositie met 50 jongeren (2 VWO 4 klassen). Het Coornhert Lyceum bezocht de expositie met 30 jongeren (een Havo 5 klas).

pers

1. Haarlems Dagblad, auteur: Jaap Timmers, Haarlemse Kunstacademie in Nieuwe Vide, 5 januari 2016

iVIVA PONTIAC!

DATA: 27 MEI – 19 JUNI 2016.

Met: Erik Kriek, Typex, DUONAR, Hajo, Harma Heikens, Willem de Ridder, Roel Smit, Lamelos, Fake Booij, Luuk Bode, Shamrock, Vlerk, Erik Wielaert, Barbara Stok, Peter Pontiac, Schwantz, Bart Nijstad, Margreet de Heer, Yiri T. Kohl, Bert Bleek, Bianca Sistermans & Hester van Hasselt, Vince Ruarus, Maia Matches, Aimee de Jongh.

Curator: Lennard Dost

Inhoud

iVIVA PONTIAC! Ofterwijl: Leve Pontiac! iVIVA PONTIAC! was een eerbetoon aan de ons ontval- len underground held, Peter Pontiac, opgetekend door zijn collegae en vrienden. Met andere woorden: een persoonlijk eerbetoon. Nieuwe Vide's jaarprogramma 2016 gaat over de counter- culture, dus de tegencultuur die kritisch kijkt naar bestaande structuren en systemen. Pontiac was zo'n autonome, kritische geest. Curator, en groot stripliefhebber Lennard Dost vroeg een groot aantal tekenaars en kunstenaars om een soort laatste saluut te brengen. "Laat weten wat Pontiac voor jou heeft betekend, en/of voor de stripwereld". In de expositie was niet alleen werk van Pontiac's collegae en vrienden te zien, maar ook werk van hem zelf – genereus ter beschik- king gesteld door zijn weduwe - en een documentaire die VPRO journalist Chris Kijne eerder over Pontiac had gemaakt.

Op de druk bezochte opening waren er optredens van: The Pignose Willy's, ET Explore me en Jetblack Fiftysix. DJ was: The Plastic Fantastic Timemachine (alias Robert van der Kroft, de tekenaar van Sjors & Sjimmie). Dichter Peter van der Wal droeg gedichten voor. Alle muzikanten hadden op de één of andere manier een persoonlijke band met Pontiac.

iVIVA PONTIAC! bleek een schot in de roos. We hebben enorm veel enthousiaste reactie gekregen, van vrienden van Peter, van tekenaars en kunstenaars, van muzikanten et cetera. Planning-technisch bleek het ook een goede zet om de expositie een week voordat de Stripedagen Haarlem opende te openen. Nieuwe Vide had zo eigenlijk de aftrap van de Stripedagen Haarlem.

Bijzonderheden

Het tweede nummer van *Nieuwe Vide's Journal of Humanity* verscheen bij het iVIVA PONTIAC!-project. Het magazine bevatte artikelen van Gert Jan Pos, Joost Pollmann (De Volkskrant strip-

journalist, en broer van Peter Pontiac), Mark van den Tempel, Chris Kijne en Peter Moerenhout, strips van Ytje Veenstra en Schwantz, en bijdragen van studenten van de richting Illustration Design aan ArtEZ (docent: TRIK). Het magazine was/is verkrijgbaar in Nieuwe Vide. Dit nummer van ons magazine werd vormgegeven door Remco Blom. De voertaal van dit nummer was Nederlands. Het magazine kost(te) 4,95 euro.

Daarnaast organiseerde Nieuwe Vide's studiohuurder TRIK een workshop voor de studenten waaraan hij les geeft op ARTEZ (Zwolle). De 10 studenten kregen informatie over wie Peter Pontiac was, over wat hij allemaal heeft gedaan en waar hij voor stond, en maakten in twee weken voorafgaand aan de opening van onze expositie een schildering op borden, die we speciaal daarvoor hadden aangebracht aan hekken die om het naburige pand heen stonden.

Kunstenaar Willem de Ridder maakte speciaal voor de expositie een audiotour. Op onderstaande foto worden studenten gade geslagen door hem.

Pers

1. Haarlems Dagblad, auteur: Peter Bruyn, Eerbetoon aan Peter Pontiac; De man die zijn pen niet liet dansen voor de duivel, 25 mei 2016
2. www.8weekly.nl, auteur: Sonja Schulte, Een onaf boek houdt nooit op, 2 juni 2016

AS EACH OF US WAS SEVERAL, TOGETHER WE BECAME QUITE A CROWD

DATA: 8 JULI T/M 31 JULI 2016.

Met: Toon Fibbe.

Curator: Lennard Dost

Inhoud

Als onderdeel van de 1-jaar-durende samenwerking tussen Nieuwe Vide en kunstenaar Toon Fibbe, had Fibbe in juli 2016 een solo expositie in Nieuwe Vide. In zijn solo expositie keek Fibbe via personages, films en installaties naar de ontwikkeling van politieke en economische systemen en de rol van de kunstenaar en de burger ten opzichte van die systemen. In de tentoonstelling was een speciale plek ingeruimd voor werk dat Fibbe eerder samen met Laura Wiedijk ontwikkelde tijdens een residency in Kunsthuis Syb (Beetsterzwaag).

Toon Fibbe (1987, Rotterdam) studeerde aan de Rietveld Academie en het Piet Zwart Instituut. Hij was o.a. deelnemer aan de Jan van Eyck Academie en 'artist in residence' bij Kunsthuis Syb (Beetsterzwaag), Bains Connective (Brussel) en Deltaworkers (New Orleans). www.toonfibbe.com

De opening van *"As each of us was several, together we became quite a crowd"* was redelijk goed bezocht. Wel bleek juli een moeilijke maand qua publieksbereik.

WIFI, CONNECTIVITY AND DIGITAL UTOPIANISM

DATA: 9 SEPTEMBER – 13 NOVEMBER 2016

Met: Natasha Taylor, Lance Wakeling, Gabor Kerekes, Raluca Croitoru, Dennis de Bel, Roel Roscam Abbing, Richard Vijgen, Claudia Maté, Deeplab, Ryan S. Jeffery & Boaz Levin.

Curator: Lennard Dost

Inhoud

We zijn tegenwoordig allemaal online. De digitale wereld is onderdeel geworden van ons allen. Tegelijk is de manier waarop we nu gebruik maken van internet mogelijk anders dan we destijds, bij de start van het internet, onszelf in het vooruitzicht hadden gesteld. We hadden destijds, toen internet ontstond, grote idealen, dachten aan mooiere werelden, en ieders 'stem'. Maar, wat is er van die idealen terecht gekomen?

In 2016 was het precies 25 jaar geleden dat het wereldwijde web (www) toegankelijk werd voor het publiek. *WIFI, Connectivity and Digital Utopianism* liet werk zien van kunstenaars die zich bezighouden met hoe technologie ons dagelijks leven beïnvloedt, en/of hoe wij technologie aanwenden om ons dagelijks leven te beïnvloeden. Wat is er geworden van de digitale droom?

WIFI, Connectivity and Digital Utopianism bleek een schot in de roos. Het onderwerp sprak een breed publiek aan en sloot tegelijk goed aan op deze tijd.

Extra

Onderdeel van *WIFI, Connectivity and Digital Utopianism* was ook een lezingenprogramma.

Op 8 oktober waren er lezingen van:

- Theo Ploeg
- Arie Altena

Op 22 oktober waren er lezingen van:

- Josephine Bosma
- Michael Stevenson

Bij het project organiseerden we op 9 september 2016, dus de dag van de opening, de tweede editie van *Nacht Vide*, onze buitenbioscoop (waarvan de eerste editie in september 2015 plaatsvond). De films die we lieten zien haakten thematisch aan bij het onderwerp van de expositie.

Die films waren:

- *Lo and Behold: Reveries of the Connected World* (2016) van Werner Herzog, die bij ons in Haarlem in Nederlandse première ging! (Met dank aan Filmschuur, Haarlem). In de documentaire onderzoekt Herzog het internet en 'de verbonden wereld'. Duur: 98 minuten. Engels gesproken, Nederlands ondertiteld.
- *'Steve Jobs'* (2015) van regisseur Danny Boyle. Een portret van Steve 'Apple' Jobs in drie bedrijven: van de start van Jobs' digitale revolutie tot de lancering van de iMac. Duur: 122 minuten. Engels gesproken, Nederlands ondertiteld.

We organiseerden bij dit project ook een educatieve workshop. De workshop werd gegeven door kunstenaar Tyas Leeuwerink. Er kwamen in totaal 30 leerlingen in twee 'shifts' van 1,5 uur voor een rondleiding + creatieve opdracht. De jongeren zaten in 3 VMBO aan Katholieke Scholengemeenschap Hoofddorp.

Bijzonderheden

Het derde nummer van *Nieuwe Vide's Journal of Humanity* verscheen bij het project *WIFI, Connectivity and Digital Utopianism*. Het magazine bevatte artikelen van Geert Lovink, Arie Altena, Toon Fibbe (twee artikelen), Josephine Bosma, Michael Stevenson en Theo Ploeg, een strip van Schwantz en illustraties van Illustrarie. De voertaal van het magazine was Engels. *Nieuwe Vide's JOH* no. 3 was vanaf 13 september 2016 verkrijgbaar in *Nieuwe Vide*. Het magazine werd vormgegeven door Noa Defesche & Bohye Woo en kost 4,95 euro.

Bezoek

De tentoonstelling werd door 633 mensen bezocht. Daartoe niet gerekend: de 102 bezoekers van de *Nacht Vide* cinema (omdat die apart staan vermeld bij *Nacht Vide*). Wel tot de 633 bezoekers gerekend: de bezoekers van ons Kunstlijn weekend begin november 2016.

Pers

1. Radio105, radio interview met Saskia Burggraaf, over *WIFI, Connectivity and Digital Utopianism* en artikel op website: Wifi en verbondenheid bij Nieuwe Vide, 6 september 2016
2. Haarlems Dagblad, auteur: Peter Bruyn, Nieuwe Vide en de 'digitale utopie'; Twijfels over wereldwijd web, 5 oktober 2016
3. De Volkskrant, auteur: Jeanne Prisser, De cyberfeministen kunnen tevreden zijn, 7 oktober 2016
4. Metropolis M.com, auteur: Lotte van Geijn, Van hedendaagse wichelroedes tot de spinnenwebachtige infosphere - de tentoonstelling *WIFI, Connectivity and Digital Utopianism* in Nieuwe Vide, 20 oktober 2016
5. Jegens & Tevens.nl, auteur: Nathalie van der Lely, Interview Natasha Taylor, 2 november 2016

TRANSMISSIONS: BRAGA & COLBURN

VRIJDAG 25 NOVEMBER 2016. AANVANG: 20U.

Met: Rita Braga & Martha Colburn

Curator: Lennard Dost

Inhoud

Op vrijdag 25 november 2016 organiseerden we een speciale avond met film en performance van Rita Braga en Martha Colburn. BRAGA (PT) & COLBURN (US/NL) is een muziek-, film- en theatraal performance duo. Braga heeft een repertoire van nummers in 15 talen. Ze gaat van oude Broadway musicals naar Bollywood, door de tunnels van Space Age Pop, klimmend naar de 'Stairway to the Stars'. <https://superbraguita.com>

Braga gaf deze avond een muzikale performance in een magische setting, met projecties en kostuums. De projecties - gemaakt door Martha Colburn - en kostuums waren speciaal gemaakt voor deze performance. <http://marthacolburn.com>

Bij dit bijzondere evenement werden fragmenten gebruikt uit BRAGA's meest recente Operette 'A QUANTIC DREAM', waar Martha Colburn de visuals voor heeft gemaakt. Braga & Colburn waren allebei aanwezig op de avond.

Pers

1. Haarlems Dagblad, auteur: Peter Bruyn, Luchtige multimedia zijn te 'internationaal' voor Haarlem, 27 november 2016

THE SHARK'S PRETTY TEETH

DATUM VOORTRAJECT: SEPTEMBER T/M DECEMBER 2016.

DATUM OPERA: 9 DECEMBER 2016.

Met studenten van de Koninklijke Academie voor Beeldende Kunsten (KABK): Sara Ceruti, Berk Duygun, Daniele Formica, Hanna Ijas, Shani Leseman, Brigitte Louter, Julia Olaussen, Valter Palaps, Salome Pegler, Kristel Rigaud, Merel Van Erpers Rooijaards, Emilie Ruitinga, Leonie Schneider, Jan Steenman.

Docent/coach: kunstenaar Toon Fibbe.

Initiator: Lennard Dost

Inhoud

Als je aan opera denkt, denk je aan schreeuwende diva's op een podium. In grootse jurken en kostuums. Opera wordt gezien als een soort antiek entertainment voor de welgestelden in onze maatschappij. Maar is opera dat wel? Als je goed kijkt, zie je dat veel opera's juist een politieke lading hebben en bedoeld zijn/waren om aan het denken te zetten. De opera *La muette de Portici* bijvoorbeeld zou de Belgische revolutie in 1830 aangewakkerd hebben. En *Marriage of Figaro* is een aangepaste versie van een stuk dat was veroordeeld door het Franse hof, omdat

het te revolutionair zou zijn. In *'The Shark's Pretty Teeth'* gingen we kijken naar de historie van opera en haar theatrale vormen in politiek, het echte leven en het podium. Het uitgangspunt bij dit project was het epische theater van Bertolt Brecht (1898-1956). Volgens Brecht moet de toeschouwer zich niet emotioneel laten meeslepen. In plaats daarvan moet hij/zij kritisch kijken naar wat er op het podium gebeurt en daarna kritisch op zichzelf reflecteren. Bertolt Brecht was dichter en toneelschrijver. Hij wordt beschouwd als de grote naam van het Oost-Duitse toneel. Brecht had grote doelen; hij wilde dat zijn werk zou bijdragen aan een betere wereld. Het doel van dit project in Nieuwe Vide was: het maken van een opera en deze opera daarna opvoeren in Nieuwe Vide. Maar niet voordat we hadden vastgesteld wat een opera eigenlijk is en opera dus hadden gedeconstrueerd. Wie zegt dat opera een podium nodig heeft? Wie bepaalt wat een goede zangstem is? Of dat muziek een melodie nodig heeft? Wij bepalen dat zelf! *'The Shark's Pretty Teeth'* was een samenwerking tussen Toon Fibbe, die bij dit project optrad als docent, Nieuwe Vide en de KABK. De eerste contacten en het idee voor het project komen van Lennard Dost, die Fibbe vroeg als docent bij dit project. Fibbe introduceerde vervolgens 14 studenten van de KABK gedurende de maanden september t/m december in de wereld van Brecht en opera. Van week 36 t/m week 49 kwamen de studenten en Fibbe elke week een aantal uren bijeen op de KABK. Uiteindelijk uitmondend in een opera in Nieuwe Vide op 9 december 2016 (try-out om 16u, opera om 19.30u). De studenten kregen 3 ECTS voor deelname aan het project.

Door de werkbijdrage Jong talent + Opdrachtgever van het Mondriaan Fonds was Fibbe o.a. in staat om elke week les te komen geven aan de studenten, op de KABK.

Er hadden zich uiteindelijk maar liefst 35 studenten opgegeven voor deelname aan dit traject; KABK's Martijn Verhoeven en Toon Fibbe hebben vervolgens gezamenlijk 14 studenten geselecteerd.

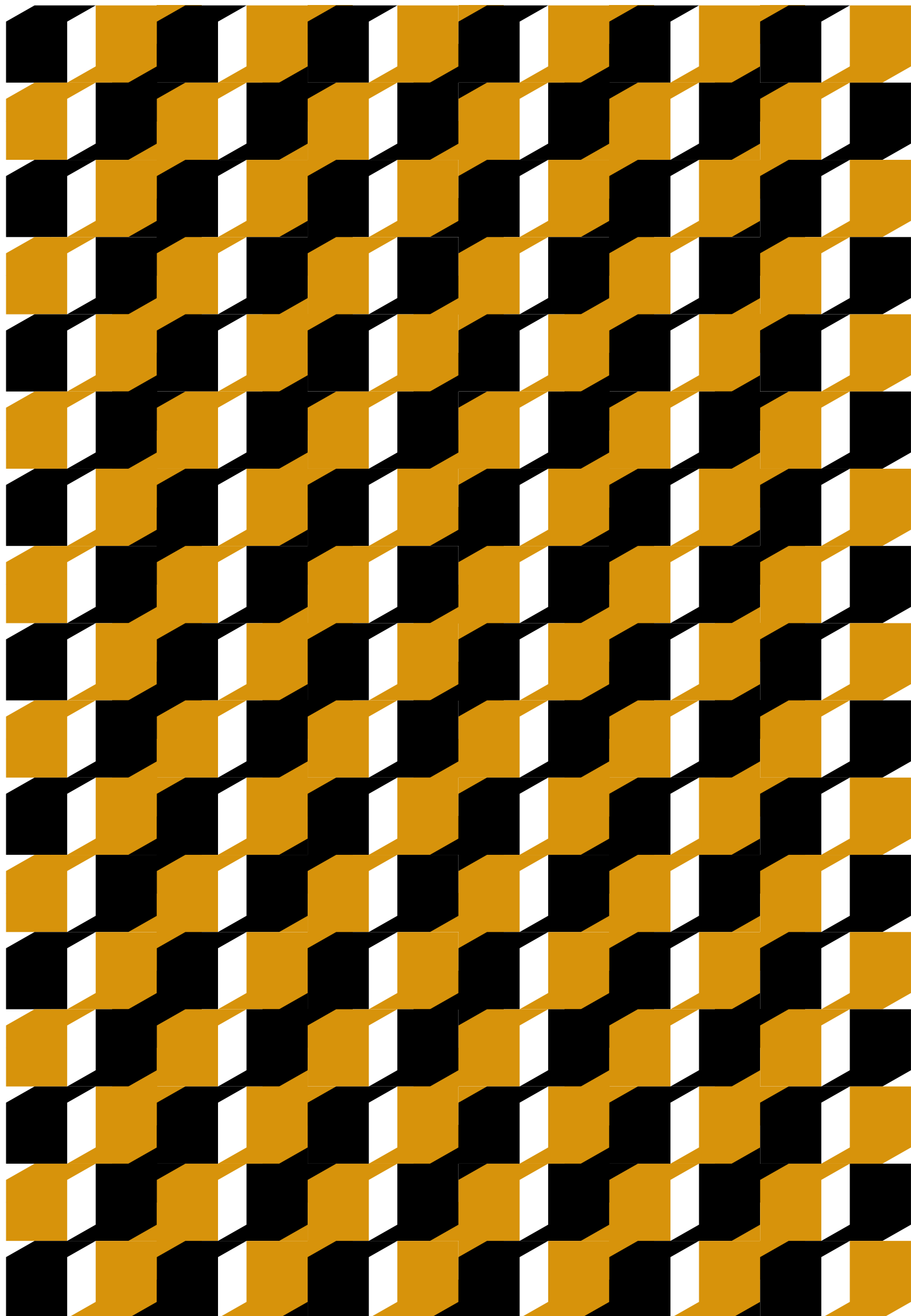
Bijzonderheden

Er verscheen ook weer een nieuw nummer van *Nieuwe Vide's Journal of Humanity* bij dit project. NVJOH nummer 4 bevatte bijdragen van o.a. Luuk Verpaalen, Kester Freriks, Schwantz, Illustratie, Millie Taylor, Doc Rossi, Michiel Westbeek en Patricia Simpson, en was vanaf januari 2017 verkrijgbaar in Nieuwe Vide. Het magazine werd vormgegeven door Andréas van der Mast en Carmel Klein en kost 4,95 euro.

Pers

1.Jegens & Tevens.nl, auteur: Nathalie van der Lely, Toon Fibbe/ The Shark's Pretty Teeth, 8 december 2016

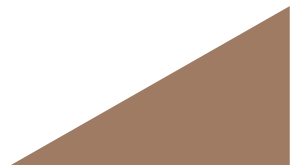

BIJLAGE 2

Overzicht artikelen/uitingen verschenen in de pers

Haarlems Dagblad, auteur: Jaap Timmers, Haarlemse Kunstacademie in Nieuwe Vide, 5 januari 2016

Metropolis M.com, auteur: Alix de Massiac, In Search of Thomas Pynchon
Interview Lennard Dost, 26 januari 2016

www.8weekly.nl, auteur: Sonja Schulte, Pynchon debuteert als pop, 13 februari 2016

Trendbeheer.com, auteur: Niels Post, Rotterdam Contemporary 2016, 13 februari 2016

www.lost-painters.nl, auteur: Niek Hendrix, Rotterdam Contemporary Art Fair 2016,
<http://www.lost-painters.nl/rotterdam-contemporary-art-fair-2016>, 13 februari 2016

Tubelight, auteur: Lotte van Geijn, Tegenreactie op hapklare antwoorden, maart 2016

Trendbeheer.com, auteur: Niels Post, Haarlemse Lente 2016, 20 maart 2016

Reflektor M, auteur: Maria Ines Plaza, Northern Promises, 30 april 2016

SHIFT, auteur: Victor Moreno, Supermarket 2016, 9 mei 2016

Haarlems Dagblad, auteur: Peter Bruyn, Eerbetoon aan Peter Pontiac; De man die zijn pen niet liet dansen voor de duivel, 25 mei 2016

www.8weekly.nl, auteur: Sonja Schulte, Een onaf boek houdt nooit op, 2 juni 2016

Radio105, radio interview met Saskia Burggraaf, over *WIFI, Connectivity and Digital Utopianism* + artikel op website: Wifi en verbondenheid bij Nieuwe Vide, 6 september 2016

Haarlems Dagblad, auteur: Nadieh Bingels, 'Zolang Erik de Vlieger hier zit, gebeurt er niks', 13 september 2016

Haarlems Dagblad, auteur: Peter Bruyn, Nieuwe Vide en de 'digitale utopie'; Twijfels over wereldwijd web, 5 oktober 2016

De Volkskrant, auteur: Jeanne Prisser, De cyberfeministen kunnen tevreden zijn, 7 oktober 2016

Metropolis M.com, auteur: Lotte van Geijn, Van hedendaagse wichelroedes tot de spinnenwebachtige infosphere - de tentoonstelling *WIFI, Connectivity and Digital Utopianism* in Nieuwe Vide, 20 oktober 2016

Jegens & Tevens.nl, auteur: Nathalie van der Lely, Interview Natasha Taylor, 2 november 2016

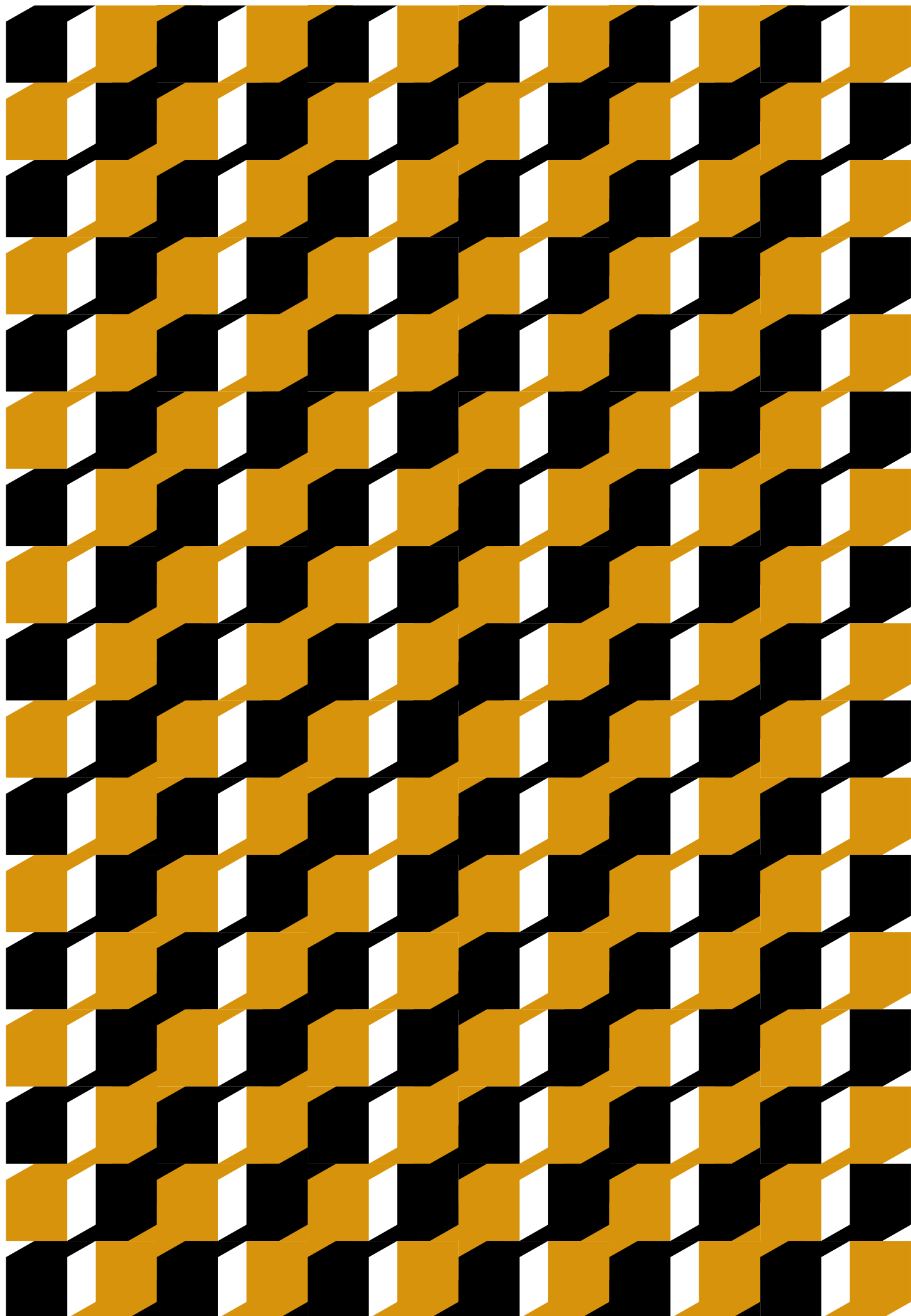
[Jegens & Tevens.nl](#), Nieuwe Vide Open Studio's, 14 november 2016

Haarlems Dagblad, auteur: Peter Bruyn, Luchtige multimedia zijn te 'internationaal' voor Haarlem, 27 november 2016

Haarlems Dagblad, auteur: Leontien van Engelen, Mondriaanfonds steunt Nieuwe Vide met subsidie, 30 november 2016. Artikel is zelfde dag doorgeplaatst in IJmuider Courant

Haarlems Dagblad, auteur: kunstredactie, Nieuwe stadsgenoten maken films over hun leven in Haarlem; binnenkort te zien in Nieuwe Vide, 8 december 2016

[Jegens & Tevens.nl](#), auteur: Nathalie van der Lely, Toon Fibbe/ The Shark's Pretty Teeth, 8 december 2016

BIJLAGE 3

Selectie van in 2016 verschenen artikelen over Nieuwe Vide

TEGENREACTIE OP HAPKLARE ANTWOORDEN

IN SEARCH OF THOMAS PYNCHON

Pablo Pijnappel, Bernardo Zanotta, Pia Louwerens,
Katharina Swoboda, Azahara Cerezo, Lance
Wakeling, Machteld Rullens, Koos Dalstra

t/m 8 maart 2016

Nieuwe Vide

Minckelersweg 6, Haarlem

www.nieuwevide.nl

Afbeeldingen 7

Door Lotte van Geijn

De tentoonstellingsruimte van Nieuwe Vide in Haarlem heeft geen vide. De hoge witte ruimte leent zich er wel voor, maar in plaats daarvan is er voor deze expositie halverwege een dikke muur geplaatst die de tentoonstellingszaal in tweeën deelt. "Ik vond het zo saai als je een expositie binnenkomt en meteen alles kunt zien", vertelt curator Lennard Dost. Bij binnenkomst loop je eerst langs een bar die tegen de linkerwand is neergezet. Het is een overblijfsel van de vorige tentoonstelling *20 years of deferred value*, een reeks van twintig solopresentaties enkel bestaande uit een opening. Nieuwe Vide richt zich vooral op nieuwe media in de beeldende kunst, maar zoekt ook verbinding met populaire cultuur, literatuur, films en muziek.

De huidige tentoonstelling is hier een mooi voorbeeld van. *In search of Thomas Pynchon* geeft de aftrap voor het jaarthema bij Nieuwe Vide: *counterculture*, cultuur die zich tegen de gevestigde orde keert. Ik moet eerlijk bekennen dat de naam Thomas Pynchon mij in eerste instantie niet bekend voorkomt en hier begint een kennismaking die uiteindelijk meer vragen dan antwoorden zal oproepen. Toen Lennard Dost de kunstenaars benaderde met de vraag "Wie is Thomas Pynchon?", maakten zes van de acht speciaal voor deze tentoonstelling een nieuw werk. "Als je Pynchon kent voel je de connectie wel. Als je hem niet kent, dan zie je de connectie tussen de werken en dan haal je die laag eruit", aldus Dost. Het enige dat we zeker over Pynchon weten is dat hij geboren is in 1937. Het is een zeer succesvolle Amerikaanse, postmodernistische schrijver die in de jaren 60 debuteerde met zijn boek *V*. In de jaren zeventig schrijft hij zijn meesterwerk *Gravity's Rainbow*, een encyclopedisch dik boek met meer dan vierhonderd personages. Zijn werk zit vol met complotten en paranoia en vormt een labyrint van bijzinnen aan bijzinnen. Hij creëert een compleet eigen wereld. Zijn meest recente boek, *Bleeding Edge*, verscheen in 2013. Zeer opvallend is zijn complete afwezigheid in de pers. Nooit heeft hij een interview geven, nooit is hij publiekelijk naar buiten getreden – een contrast met de hedendaagse cultuur. Wie streeft er nog naar onbekendheid en laat enkel zijn werk voor hem/haar spreken?

Het enige belletje dat bij mij gaat rinkelen is bij het werk van Katharina Swoboda. Voor haar videowerk *Shasta* (2016) liet zij zich inspireren door de fictieve figuur Shasta Fay Hepworth uit Pynchons boek *Inherent Vice* (2009). In 2014 verscheen de gelijknamige film gemaakt door Paul Thomas Anderson. De video toont het mogelijke leven van Shasta in de tijd dat zij niet aanwezig is in het verhaal. Swoboda zegt zichzelf en haar positie als videomaker te identificeren met de hoofdpersoon Larry 'Doc' Sportello en zijn motivatie voor zijn zoektocht naar iets of iemand. Shasta is zijn ex-vriendin en zij is grotendeels afwezig, maar aanwezig in Larry's gedachten en zijn verlangen naar haar. Swoboda: "And – isn't yearning for somebody the biggest motivation?"

In de eerste ruimte hangen rechts aan de muur in een cirkel tien portretten die aan kwaliteit lijken te hebben ingeleverd. Deze installatie van Machteld Rullens, getiteld *Slow Learner* (2015), bevat één portretfoto die van Thomas Pynchon zou kunnen zijn – er circuleren twee mogelijke portretten van hem online. Een andere foto is van de kunstenaar zelf en de overige acht zijn beelden van radio operators die het heelal in de gaten houden. De ruis in deze afbeeldingen komt door de grote afstand die ze hebben afgelegd: naar de maan en weer terug. Is er een fascinatie voor de maan en het heelal terug te vinden in Pynchon's literaire werk? Pia Louwerens werpt zich in haar audiowerk op als de maker van de persoon Thomas Pynchon. Door zijn fysieke afwezigheid wordt hij zelf een literair personage in plaats van een mens van vlees en bloed. Tijdens de finisage op 5 maart zal zij als onderdeel van dit werk een performance doen.

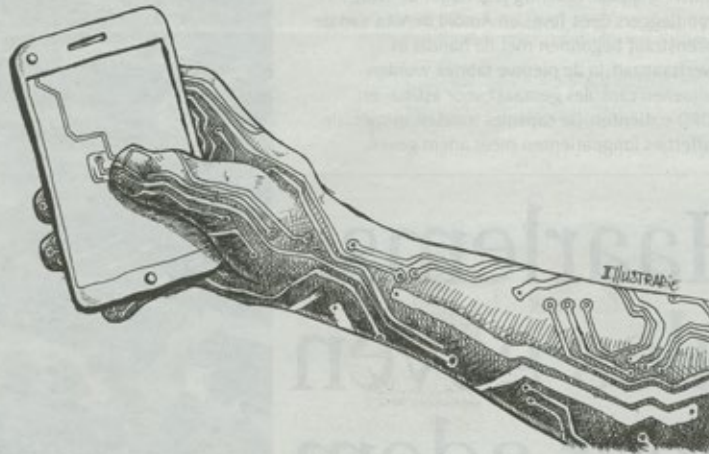
Hoe meer ik mij verdiep in de kunstwerken, hoe meer vragen zich opwerpen. In een reactie op een artikel van schrijver Jules Siegel over de complexiteit van het boek *V* zei Pynchon: "Why should things be easy to understand?" – een vraag die ook in onze hedendaagse cultuur actueler lijkt dan ooit. De oppervlakkige behoefte aan brokklare informatie en de korte concentratie in de huidige zap-cultuur vragen om een *counterculture* en deze tentoonstelling lijkt daarin een voorbeeldfunctie te hebben. De beeldende zoektocht geeft geen kant-en-klare antwoorden, maar vergroot de mythe van Pynchon en wakkert de nieuwsgierigheid naar zijn literaire werk aan. En in brede zin de behoefte om dieper te graven en voorbij te gaan aan de oppervlakte van de hedendaagse massacultuur.

Lotte van Geijn is maker, schrijver, contemplator en organisator in de kunst.

VRUDDAG 7 OKTOBER 2016

Regionaal 9

De Smaak van Haarlem

Werk van Geert Lovink

NIUWE VIDE/GEERT LOVINK

Nieuwe Vide en de 'digitale utopie'

Twijfels over wereldwijd web

Peter Bruyn
Zaterdag 8 oktober 2016

Haarlem • Hoe beïnvloedt de technologie ons dagelijks leven? En hoe zien kunstenaars dat? Daar draait het om bij de expositie die nog tot en met 13 november te zien is in de Nieuwe Vide onder de titel 'Wifi, Connectivity and Digital Utopianism'. Het venijn zit natuurlijk in die laatste term: het digitale utopisme. De belangrijkste vraag die de deelnemende kunstenaars in De Nieuwe Vide zichzelf stelden was: Wat is er nu terechtgekomen van die digitale droom van destijds? Halverwege de jaren negentig leek het wereldwijde web nog een hoopvolle belofte. Traditionele organisaties

zouden een plattere, meer democratische structuur krijgen, de samenleving zou mondialiseren, de controle gedecentraliseerd worden en het internet zou de mensen dichter bij elkaar brengen. Maar is dat werkelijk gebeurd? Behalve de kunstenaars in de expositieruimte, gaan op zaterdag 8 en 22 oktober vijf sprekers op die zaken in. De tentoonstelling wordt gedomineerd door beeldschermen. Geen tekeningen of schilderijen, wel sculpturen. Maar het zijn vooral audiovisuele producties waarmee de kunstenaars commentaar op de thematiek leveren. Journalistische documentaires bijna zoals van Deep Lab, een collectief vrouwen dat de structuren – en dan vooral de denkstructuren – achter het internet tracht te ontfaan. Of een film van Lance Wakelin, die wil

aantonen dat de macht niet langer in handen is van degenen die muren en hekken beheersen, maar van wie de beschikking heeft over 'big data'. Het zijn de onderwerpen waar ook de sprekers op in zullen gaan tijdens de zogenaamde 'Wifi Talks'. Komende zaterdag zijn daarvoor mediasocioloog, zelfbenoemde popjunkie en voormalig medewerker van deze krant Theo Ploeg, publicist Arie Altena en beeldend kunstenaar Richard Vijgen uitgenodigd. Opmerkelijk dat tegenwoordig vooral de kunst zich bezighoudt met dit soort omvattende en in ieders leven ingrijpende kwesties. Je zag het de afgelopen tien jaar reeds bij belangrijke internationale kunstevenementen als de Documenta in Kassel en de Biënnale van

Venetië. Kunstenaars prikkelen het publiek om na te denken over sociale structuren en ideologie. Wellicht omdat de politici – van wie je toch zou verwachten dat ze dat zouden doen – het te druk hebben met het beren van of juist aanwakken van de angsten van alledag, of het nu de multiculturele samenleving of de koopstompolis betreft. Voor de 'grote verhalen' lijkt er in de politiek geen plaats meer te zijn: in de kunst wel.

Algoritmes

En dat terwijl voor de meeste mensen de digitalisering van de samenleving ingrijpend is dan doorgaans besef wordt. In de publicatie die de Nieuwe Vide bij de tentoonstelling uitgereikt schrijft nieuwe media specialist Geert Lovink dat Edward Snowden met

zijn onthullingen in 2013 de wereld weliswaar heeft wakker geschud, maar dat vrijwel niemand er vandaag nog bij stil staat dat zijn of haar internetverkeer gecontroleerd wordt. En de in digitale media gespecialiseerde kunscriticus Josephine Bosma wijst er flijntjes op dat de met internet opgegroeide generatie in een 'door algoritmes geschapen filter-luchthel' leeft, die nauwelijks nog ruimte laat voor verrassingen. 'Ik ben altijd een voorstander geweest van een ideologische benadering', zegt Nieuwe Vide-directeur en samensteller van de expositie Lennard Dost. 'Maar dat wel gebracht in een poëtische beeldtaal. Kunst mag wel meer zijn dan vermaak.'

Zie voor details www.nieuwevide.nl/

Andere kijk op Haarlem

Van onze kunstredactie

Haarlem • Bij Nieuwe Vide, het centrum voor hedendaagse kunst in de Waarderpolder, is een filmcommissie ontstaan met leden uit Syrië, Roemenië, Afghanistan, Iran en de Verenigde Staten, die in Haarlem zijn komen wonen. Deze 'Nieuwe Vide Cine Club' laat van zich horen (en zien) op een filmdag zondag 18 december (13-21 uur).

Onder de noemer 'Haarlemse Nieuwe' selecteerden zij hiervoor films. Bovendien maakten zij video's van hun leven in Haarlem. De namen van de Haarlemse cineasten zijn Anas Issa, Noor Issa, Bogdan Andrei Bordenianu, Obaid Hossainy, KH Sadeh en Zara Marek. Sommigen deden mee aan de Haarlemse Kunstlijn. De filmdag is gratis toegankelijk. Locatie: Minckelersweg 6, Haarlem.

Foto van Bogdan Andrei Bordenianu

VRUDDAG 9 DECEMBER 2016

Regionaal 9

De Smaak van Haarlem

WOENSDAG 25 MEI 2016

10 Regionaal

Stripdagen
Haarlem

Eerbetoon aan Peter Pontiac

Peter Bruyn

Haarlem Het is zeker niet de eerste keer dat het werk van de januari 2015 overleden Peter Pontiac in de spots wordt gezet tijdens de Stripdagen Haarlem. Twintig jaar geleden, in 1996, was zijn schilderij 'De Kindermoord' bijvoorbeeld al het onbetwiste topstuk tijdens de Stripdagen-expositie Wild Vlees. De kunstenaar had het originele werk van Cornelisz van Haarlem uit 1591, dat in het Frans Hals Museum hangt, op hetzelfde formaat naar het einde van de twintigste eeuw getransponeerd.

Het resultaat is zo 'ponticaal' als maar denkbaar. Seks, drugs, rock'n-roll, woede, mededogen en vooral veel engagement. Michael Jackson, Freud met cocaine in z'n baard, Afrikaanse kindsoldaten, televisie-kindervriend Hennie Huisman, skinheads, de paus die een abortusarts belaagt, het Disneykasteel. En tussen al die details een zelfportretje in de vorm van een man die de plaats des onheils ontvlucht. Ook tijdens de komende stripdagen is 'De Kindermoord' weer te zien. Ditmaal op de expositie 'Haarlem Getekend' in het Museum Haarlem.

Avonturen

„Wat mij het eerste te binnen schiet als ik aan Pontiac denk, is de eerlijkheid in zijn werk”, zegt Tonio van Vugt, artistiek leider van de Stripdagen Haarlem.

Tonio van Vugt: „Al die oude tekeningen waarop hij zichzelf als ploeteraar en twijfelaraar afbeeldde. Zo maakte hij eens een tekening waarop 'collega M' er met zijn meisje vandoor ging. En hoewel hij hem niet nader noemde, herkende je direct tekenaar Mark Smeets. Peter tekende zijn eigen leven. Hij heeft wel pogingen gedaan om ook 'avonturens-trips' te maken, omdat die toch commerciëler zijn, maar dat is nooit echt gelukt.”

Principieel

„Peter was heel principieel. Hij koos zorgvuldig voor wat of wie hij wel

wilde tekenen en voor wie niet.” Een onder insiders bekend verhaal dat nog immer rondgang doet is dat Pontiac ooit een opdracht van luchthaven Schiphol – dat hem voor zijn doen een fortuin op zou leveren – afwees, omdat hij dat bedrijf absoluut niet zag zitten. „Ik laat mijn pen niet dansen voor de duivel”, zei hij dan. Als Peter een opdracht niet leuk vond of de opdrachtgever niet zag zitten, dan deed hij het niet.”

Sixties

Tonio van Vugt is ook de samensteller van de centrale tentoonstelling van de Stripdagen in de Vishal onder de titel 'Van Pontiac tot Guthrie'. Een expositie waarin in Van Vugts eigen woorden de 'rekel-jaren' van tekenaars als Theo van de Boogaard, Joost Swarte en Peter Pontiac worden belicht. Eind sixties, begin seventies. „Peter werd rond 1970 door Joost Swarte bij het tijdschrift Modern Papier gehaald. Die periode was voor mij één van de sleutelmomenten van de Nederlandse stripcultuur.”

Tonio van Vugt: „Kijk, je zou wel tien Vishallen kunnen volhangen met tekeningen van alleen Pontiac. Maar ik wilde zijn werk met deze tentoonstelling graag in een context plaatsen.”

Nieuwe Vide

Een andere, zeer uitgebreide tentoonstelling die het werk van Peter

Pontiac breder belicht is (Viva Pontiac), in de Nieuwe Vide die komend weekinde reeds opent. Hier zijn alle originele tekeningen van Peters laatste boek 'Styx' te zien – zijn persoonlijke kroniek van de aankondigde dood. Maar daarnaast vooral veel werk van andere kunstenaars die een saluut brengen. Zowel vrienden en generatiegenoten als bewonderaars op afstand.

„Peter is voor mij in de eerste plaats een heel toffe tekenaar, die vooral altijd heel literair heeft gewerkt”, zegt artistiek directeur Lennard Dost, zelf in bezit van ruim vijftienveertig honderd stripboeken. „Ja, dat is echt mijn achtergrond.”

Vrienden

„Ik heb alle deelnemende kunstenaars om een werk gevraagd waaruit blijkt hoe zij Pontiac zag. Natuurlijk loop je dan het risico dat het wat nostalgisch wordt, maar ik wilde de kunstenaars niet teveel sturen. Want dan weet je precies wat je krijgt.” Bij de bijna dertig deelnemers goede vrienden van Peter, zoals Typex, Hugo Kaagman, Willem de Ridder en Roel Smit, maar ook jongeren.

(Viva Pontiac)

De Nieuwe Vide is een kunstenaarsinitiatief dat graag kunst met een kapitale 'K' brengt. „Maar we vinden de relatie tussen kunst en

De man die zijn pen niet liet dansen voor de duivel

populaire cultuur heel interessant”, benadrukt Dost. „De projecten die wij hier doen, hebben ook vrijwel altijd een duidelijke maatschappelijke connotatie. Aan (Viva Pontiac) Doen veel mensen mee die ergens tussen kunst en de populaire cultuur in zitten, zoals Typex en Erik Kriek. Het wordt zeker geen 'stripentoonstelling'. Het werk van Peter Pontiac is zonder meer 'kunst'.”

Barok

Dat laatste wil Tonio van Vugt volmondig beamen. „Heel barok” noemt hij de tekeningen vol subtiel details. „Zelf snapte Peter ook niet dat je voor iets anders koos dan op een vel zoveel te tekenen als er te tekenen was. Ja, daar komt misschien die uitdrukking 'Ponticaal' wel vandaan: Pontiac en maniakaal. Natuurlijk was hij een kind van zijn tijd en straalt dat tijdsbeeld ook van zijn werk af. Maar dat mag. Dat opent voor mensen ook weer nieuwe deuren.”

Beschilderde
amfor in Nieuwe Vide
KUNSTENAAR DOST

Aan de vooravond van de Stripedagen Haarlem (3-12 juni) schenkt deze krant aandacht aan de underground strip, een tekenstroming waarin Peter Pontiac (1951-2015) in Nederland de belangrijkste vertegenwoordiger was. Het stripevenement brengt Pontiac verscheidene hommages met lezingen en exposities. Een overzicht vindt u op deze pagina's. Rechts Pontiac in een bootje, een tekening van Aimee de Jongh in Nieuwe Vide.

WOENSDAG 25 MEI 2016

Regionaal **11**
**Stripdagen
Haarlem**

Evenementen Peter Pontiac

Peter Bruyn

Haarlem • Op Peter Pontiac geïnspireerde exposities en lezingen tijdens de Stripedagen Haarlem 2016 zijn:

- Underground in beeld - Van Pontiac tot Guthrie. Vishal, Grote Markt. Vrijdag 3 juni tot en met zondag 3 juli;

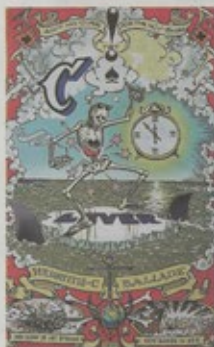
- (VIVA PONTIAC) Nieuwe Vide, Minckelersweg 6. Vrijdag 27 mei t/m zondag 29 juni;

- Haarlem getekend door Peter Pontiac, Museum Haarlem, Groot Heiligland 47. Vrijdag 3 juni t/m maandag 18 juli;

- A Tribute to Peter Pontiac (door Scorpio, John Klinkenberg, Peter Stufkens, Roel Smit en Richard Tolmeyer). Jan en Piet Museum, Dijkstraat 80. Zaterdag 4, zondag 5, zaterdag 11 en zondag 12 juni;

- Roel Smit - A Punk Rock Past to a Punk Rock Present. The Irrational Library, Doelstraat 31zw. Vrijdag 3 t/m zondag 12 juni;

- Themalezing: 'Styx' - of de zesplankenkoores door Joost Pollmann. Vishal, Grote Markt. Zaterdag 4 juni, 19 uur.

ILLUSTRATIE PETER PONTIAC

(Viva Pontiac) opent vrijdag 27 mei om 18 uur in De Nieuwe Vide.

Van Pontiac tot Guthrie is vanaf 3 juni te zien in De Vishal.

Boven: De Kindermoord in moderne jas. Links: Strip 'Red de vos', vroeg werk, gekleurde viltstift. ILLUSTRATIES PETER PONTIAC

Rebels, intelligent en inspirerend

• Kunstenaar Hugo Kaagman (Haarlem, 1955) over Peter Pontiac:

„Toen Peter in 1980 in mijn punkgalerie kwam en vroeg om woonruimte in het Zebra-huis in Amsterdam, vond ik het een eer om een plek voor hem te regelen, ondanks ons beleid van geen junks als bewoners in het pand. Hij werd een goede vriend, die open stond voor alles waar we mee bezig waren: punk, reggae, rasta, psychedelica, revolutie. Een intelligent en inspirerend persoon. Hij was een rebel, die niet voor de commercie ging maar zijn geweten liet spreken in zijn persoonlijke verhalen.“

Striptekenaar Barbara Stok (Groningen, 1970) over Peter Pontiac:

„Ik beschouwde Peter als een vriend. Hij was ook één van de eersten die zo autobiografisch tekende. Zelf ben ik niet direct door zijn stijl beïnvloed, maar ik kan mij absoluut niet voorstellen dat er iemand is die het niet goed vindt, wat hij maakte. Voor (Viva Pontiac) heb ik een pagina uit zijn laatste boek 'Styx' nagetekend. Een interpretatie, of hommage. Daar zie je hem dan uit het raam kijken en aan een lijn boven de straat hangt een heel klein skeletje. Ik geloof dat ik maar twee keer in mijn leven een tekening zo mooi heb gevonden

dat ik 'm na wilde tekenen. Maar dan wel in mijn eigen stijl, natuurlijk.“

Illustrator Roel Smit (Santpoort, 1967) over Peter Pontiac:

„Zijn kijk op het leven heeft me zonder twijfel beïnvloed, in ieder geval gesterkt in de ideeën die ik had. Peter had wel een gezin maar geen rijbewijs, net als ik. En als ik daar wel eens moedeloos van werd (met de kinderen achterop de fiets door de stromende regen naar de voetbaltraining) hield ik me voor dat Peter het ook zo gedaan had, dus moest ik het ook kunnen. Ook zijn beslissingen over voor wie hij principieel niet wilde werken maakten dat ik

makkelijker bepaalde opdrachten weigerde, bv reclames voor vlees of werken voor een streng christelijke uitgeverij, terwijl ik het geld goed kon gebruiken. Op Viva Pontiac hangt onder meer het ontwerp voor een foto van de Gaga-tattoo die ik vorig jaar heb laten zetten bij House of Tattoos in Amsterdam. Ik heb de Gaga zelf getekend omdat ik nergens een door Peter getekende versie kon vinden die de juiste vorm had voor op mijn onderarm. Het moest zijn alsof Peter het zelf getekend heeft, en volgens mij is dat aardig gelukt. Een eerbetoon aan de beste tekenaar van Nederland.“

DONDERDAG 15 DECEMBER 2016

Zwaanswijk zelf: 'Dit keer is het Bingo!'

Richard Stekelenburg

Haarlem * Piet Zwaanswijk is niet zo'n voorstander van uitleg geven bij kunstwerken, zegt hij in een reactie op suggestie daarover naar aanleiding van zijn 'Merry Fucking Christmas'.

„Er hangt trouwens al sinds ik in de Kunstkamer exposeer een A4'tje met mijn naam, wat ik doe en mijn mailadres aan het raam. Ik heb tot nu toe

één mail naar aanleiding daarvan mogen ontvangen.”

De eerste tentoonstelling - over de nieuwe burgemeester - leverde helemaal geen reacties op, ook niet via andere kanalen. „Je hoopt als kunstenaar natuurlijk wel op reacties, op veel reacties. Daar was ik echt wel op uit. Ik heb de exposities dus ook steeds een stukje 'erger' gemaakt. Bij de vorige, over Sinterklaas, begon het een beetje. Nu is het Bingo!”

Bij de gemeente kwamen eind vorige week twee negatieve reacties binnen. Die, plus diverse reacties op de sociale media, waren voor wethouder Jur Botter aanleiding om een gesprek met Zwaanswijk aan te gaan en hem te vragen zijn expositie te heroverwegen. Zwaanswijk heeft laten weten daar niet op in te zullen gaan. Volgens een woordvoerder zijn er bij de gemeente geen nieuwe reacties meer binnengekomen.

Piet Zwaanswijk FOTO UNITED PHOTOS

Regionaal **5**

Haarlem en omgeving

Op nog geen tachtig meter van de Kunstkamer hangt bij de Pathé-bioscopen de filmposter van Bad Santa 2, met weer een heel eigen beeld van kerstmis. Aanstootgevend? FOTO'S RICHARD STEKELBURG

Museum- en galeriewereld pleit voor vrije artistieke expressie, ook in de openbare ruimte

Kunst schuurt soms, dat mag

Richard Stekelenburg

Haarlem * Kunst moet 'reacties oproepen', 'discussies losmaken' en ja, soms ook 'schuren'. Daarbij moet je ongemakkelijkheden niet mijden. Ook niet in de openbare ruimte. Vanuit de Haarlemse museum- en galeriewereld wordt tamelijk eensluidend gereageerd op het rumoer dat is ontstaan rond de jongste installatie van kunstenaar Piet Zwaanswijk in de gemeentelijke Kunstkamer bij de Raaks: geef niet zomaar toe aan bezwaren of uitingen van ongenoegen, is de boodschap.

„Er zullen altijd vóór- en tegenstanders zijn, en dat moet ook”, zegt directeur Tamara Sterman van kunstenaarsplatform 37PK. „Kunst is in mijn ogen een van de beste methodes om mensen tot nadenken te zetten over hoe het leven in elkaar steekt. Als het goed is niet zozeer door een stellingname, maar door een vraagstelling. Het is heel jammer als de discussie die wordt aangewakkerd vervolgens wordt geschuwd, en dat er in paniek wordt gereageerd met een: Weg ermee!”

Nee, volgens Sterman hoeft je geen extra voorzichtigheid te betrachten in de openbare ruimte waar mensen ongevaagd worden geconfronteerd met een kunstwerk. „We zijn elkaar al zo enorm aan het pampieren tegenwoordig. Kinderen met adhd of met een kleine geestelijke beperking worden in aparte klasjes gezet: alles wordt met voorzichtigheid omgeven. De wereld is wat het is. Ze is regelmatig nogal confronterend, ga daar maar mee om.”

„Moet alles dan maar achter een gordijntje?”, vraagt directeur Hans Looijen van Het Dolhuys. „Museum van de Geest” - retorisch. „Je loopt in het leven van alledag voortdurend tegen dingen aan die confronterend kunnen zijn. Zullen we een lijstje maken? Zet de tv maar uit, mijd reclameposters en sluit je af voor internet als je daar allemaal van verschoond wil blijven.”

Taboe

Er rust een taboe op psychische thema's, op sulcide en psychoses, stelt de directeur van het museum dat gespecialiseerd is in de (geschiedenis van) psychiatrie. „Ik vind het fantastisch dat een kunstenaar voor zo'n maatschappelijk thema kiest.” Dat wethouder voor cultuur Jur Botter (D66) ervoor koos Piet Zwaanswijk te vragen of hij zijn 'Merry Fucking Christmas' misschien zou willen weghalen, wordt door niet iedereen als erg gelukkig beoordeeld.

„Het is een verzoek tot heroverweging en dat mag...”, zegt directeur/curator Lennard Dost van Nieuwe Vide. „Maar het was sterker geweest als de wethouder pal achter de kunstenaar was gaan staan. Ik vroeg me even af: de gemeente wist toch wie Piet Zwaanswijk was toen ze hem uitnodigde om in de Kunstkamer te exposeren?”

Directeur Ann Demeester van het Frans Hals Museum stelt in z'n algemeenheid, omdat ze het kunstwerk nog niet zelf heeft gezien en de omstandigheden van de Kunstkamer ook niet precies kent. „Zelf geloof ik niet in regulering van of voor kunst in de openbare ruimte door de overheid, met als enige beperking dat als

het kunstwerk specifieke bevolkingsgroepen discrimineert, dit niet toelaatbaar is. Als een kunstwerk provoceert of extreme reacties oproept dan is het aan de curator, opdrachtgever, tentoonstellingsmaker en -als die er niet zijn- aan de kunstenaar om het gesprek met het publiek aan te gaan.”

Directeur Marjan Scharloo (Teylers Museum) sluit zich aan bij de woorden van Kunstlijndirecteur Joke Breemouwer eerder deze week en zegt: „In dit geval zou het misschien handig zijn geweest als er verklarende uitleg van de kunstenaar bij was geplaatst over waarom hij heeft gekozen voor dit statement.” Daarbij stelt ze: „Kunst in de openbare ruimte vind ik enorm belangrijk. Soms gaat het schuren, maar dat is helemaal niet erg. Daar kunnen we met z'n allen heus wel tegen.”

Mondriaanfonds steunt Nieuwe Vide

Leontien van Engelen

Haarlem * 'Superblij', is Nieuwe Vide-directeur Lennard Dost met de door het Mondriaanfonds toegekende subsidie voor de jaren 2017 en 2018.

Nieuwe Vide ontvangt, net als de

voorgaande twee jaar, een bedrag van 80.000 euro per jaar. „We hadden meer aangevraagd”, vertelt Dost, „maar we zijn al enorm blij dat we dit toegezegd hebben gekregen.” Nieuwe Vide ontvangt ook subsidie van de Gemeente Haarlem en de Stichting Doen.

Het Mondriaanfonds ondersteunt landelijk slechts twaalf zogeheten presentatie-instellingen financieel. De subsidie betekent dat Nieuwe Vide door kan gaan met het programma over counterculture. Eind 2018 wordt dat afgesloten met een symposium.

'Zolang Erik de Vlieger hier zit, gebeurt er niks'

Nadieh Bindels
Haarlemse ondernemersvereniging

Haarlem Restaurant Loeije komt niet op het culturele bedrijfsterrain Nieuwe Energie in de Waarderpeolder. Verschillende ondernemers op het terrein zien wel potentie in Nieuwe Energie maar hebben gemengde gevoelens over de toekomstige ontwikkelingen. Leonard Doot is directeur van kunstinstelling Nieuwe Vide, waar 28 creatieve ondernemers zijn gevestigd. Hij ziet het niet als een groot gemis dat restaurant Loeije niet op het bedrijfsterrain komt. Volgens hem is het publiek dat Loeije trekt niet de zeldzame doelgroep als waar de Nieuwe Vide zich op richt. Het publiek dat op kleine eentjes afkomt, past beter bij de doelgroep van de creatieve ondernemers.

Gemeenschappelijk idee

Een creatieve broedplaats op het terrein ziet Doot wel zitten en volgens hem komt de locatie zich er goed voor. „Ik denk dat er hier veel meer uit te halen is, maar de terreinontwikkeling is voor mij niet de eerste prioriteit. Ik richt me in de eerste plaats op de creatieve ondernemers die hier een ruimte huren en de stimuleren van kunstenaars.“

„Ik denk dat het voor de ondernemers van de Nieuwe Vide goed is als het hier levendiger wordt. Dan zal de aanloop voor onze exposities en andere evenementen groter zijn.“ De directeur heeft wel een idee waarom er niet veel van de grond komt op het terrein. „Ik denk dat een gemeenschappelijk idee van wat er hier moet gebeuren ontbreekt. Zo'n gemeenschappelijk idee is juist belangrijk om dit terrein op een goede manier te ontwikkelen.“

Jean-Michel Nelissen runt met Olke Gierissen het evenementenbureau bedrijf Frezzone, dat sinds 1997 op bedrijfsterrain Nieuwe Energie is gevestigd. Na verschillende jaren op het terrein te zijn verhuurd, zit het bedrijf nu in de nieuwbouw tegenover de Nieuwe Vide.

Nelissen bekijkt al jaren met argusogen wat er gebeurt op het terrein. Of het gezegd kan worden met gebuurten. „We zijn destijds op dit ter-

Jean-Michel Nelissen. „Er zijn al zoveel ideeën geopperd om iets van de grond te krijgen.“

rein gevestigd met het idee dat er hier een plek zou ontstaan met allerlei creatieve en culturele ondernemers, zoals het Westergastereen in Amsterdam. Toen waren de plannen voor deze plek zelfs verder gevorderd dan in Amsterdam, maar er is uiteindelijk nooit echt iets van de grond gekomen.“

Ook volgens Jean-Michel Nelissen is het gebrek aan visie een probleem dat de ontwikkeling tegenhoudt.

„Er zijn al zoveel ideeën geopperd om iets van de grond te krijgen. Maar als puntje bij paaltje komt, gebeurt er niets. De projectontwikkelaars en gemeente Haarlem wijzen iedere keer naar elkaar. Eerlijk gezegd denk ik dat zolang er 'Trek de Vlieger-invloer' is op dit terrein, er niets van komt.“

Volgens Nelissen zijn er veel mogelijkheden voor het Nieuwe Energie terrein met de huidige onderne-

mers. „Mijn beleving hier verderop heeft bijvoorbeeld een dansschool waar internationale dansers van een heel hoog niveau oefenen. Zij is ook bereid tot samenwerking en met haar zouden we hier hoogwaardige dansproducties teer kunnen zetten. We hebben dat een keer geprobeerd met de Lichtfabriek, maar dat is door de verschillende opvattingen niet van de grond gekomen. Hier buiten op het terrein zijn

FOTO: LINDEN PHOTOGRAPHY/ALBA WITTEKAMP

ook veel mogelijkheden, maar dan moet het eerst worden opgeknapt. Ik ben zeker nog wel bereid om hier gezamenlijk wat te doen om het terrein te ontwikkelen, maar ik heb er hier ooit nog iets van de grond komt.“

Mette van der Linden is met zijn bedrijf MOC Video een nieuwkomer op het terrein en heeft sinds een half jaar een kantoor aan de achter-

Gemengde gevoelens over Nieuwe Energie

kant van de Lichtfabriek. Ook hem lijkt het goed als er meer gebeurt. Hij ziet er het liefst meer creatieve en culturele ondernemingen en kleine horeca bij komen. „Loeije was prima geweest, maar ik denk dat kleine ondernemingen hier beter passen. Er ontbreekt nu echt een leuke plek om te kunnen zitten. Ik denk dat er veel meer uit te halen is en iedereen hier er proeft van kan hebben als dat echt wordt gedaan.“

Stadsstrandpubliek

Voor stadsstrand de Oerkerp bij de Drijftentfabriek neerzakt, zat de horecagelegenheid achter de Lichtfabriek aan het Spaarne. Sankla heeft sinds 2012 een atelier bij de Nieuwe Vide en volgens haar was het stadsstrand een heel goede aanvulling voor het terrein. „De Oerkerp trok veel publiek, dat ook geïnteresseerd was in onze activiteiten. We hadden regelmatig aanloop van het stadsstrandpubliek. Wij moeten het niet hebben van een fancy restaurant.“

De grilligheid van het terrein is wat Sankla en de meeste andere kunstenaars uit de Nieuwe Vide aantrekt en wat ze het liefst ook behouden zien. „Ik hoop echt dat er een passende horecagelegenheid op het terrein terugkomt. Als er mensen van mij langkomen, is er geen leuke plek waar we even een kopje koffie kunnen drinken. Daar zullen vast meer ondernemers ingesat worden.“ De kunstenaars heten het idee dat niemand er echt aan durft te beginnen, waardoor het balletje niet begint te rollen. „Het verbaast me, want deze plek heeft zoveel potentie. Maar Haarlem kiest vaker voor het veilige en niet voor het experiment. Ik hoop dat Erik de Vlieger er iets heel rofs van gaat maken, zoals bij ander bedoeld heeft.“

De ontwikkeling van Nieuwe Energie wordt vanavond in de gemeenteraad besproken.

Luchtige multimedia zijn te 'internationaal' voor Haarlem

Peter Bruyn

De tweedertigjarige Portugese Rita Braga is een beetje gek. Maar dan wel op een leuke manier. Ze is zangeres en heeft een repertoire van liedjes in minstens tien verschillende talen. Daarbij begeleidt ze zichzelf op een ukelele-banjo. Geen artieste die avond aan avond popzalen of theaters vol trekt. Haar muziek werkt beter in de intieme omgeving van een galerie of een kunstinitiatief als de Nieuwe Vide, waar ze afgelopen vrijdag optrad.

Artistiek interessant werd haar concert door de samenwerking met de Amerikaanse animatiefilmmaker Martha Colburn in het multimediaal project 'Transmissions'. Colburn is geen onbekende voor Haarlemmers die nauwgezet de ontwikkelingen in de kunst volgen. Begin vorig decennium was zij regelmatig in de Nieuwe Vide te gast. In 2008 kocht het Frans Hals Museum een werk van haar voor de collectie en vertoonde ze haar films met livemuziek in het Patronaat. Sindsdien is haar naam internationaal alleen maar gestegen en zijn haar illustraties zelfs met enige regelmaat in de New York Times te vinden.

De films van Colburn laten zich bekijken als een combinatie van het

werk van Hieronymus Bosch en Terry Gilliam – de man die destijds de legendarische Monty Python animaties maakte. En het past fraai bij elkaar, de onbekommerde, vaak nostalgisch aandoende en kristalhelder gezongen liedjes van Braga en de bonte, maar even vaak venijnige filmpjes van de Amerikaanse.

Een fris en fruitig programma waar velen plezier aan beleven zou je denken, maar dat pakt anders uit. Een handjevol mensen kwam vrijdag opdruven. Zelfs de spreekwoordelijke paardenkop ontbrak. De kunstinstelling wordt in feite gestraft voor haar bovenregionale en zelfs internationale beleid en ambities. De Haarlemmer komt vooral uit z'n bank voor kunst van vrienden en buren. Vandaar ook het immense succes van de Kunstlijn.

Je zou heel trendy kunnen zeggen dat ze bij de Nieuwe Vide hun 'product' niet weten te 'markeren'. Maar het heeft toch wel iets gemaats om kwaliteitskunst 'in de markt te moeten zetten' alsof het een rookworst is. In ieder geval zong Rita het hoogste lied in het Engels, Duits, Frans, Portugees en wat al niet meer. Wie dat miste, mag zich nu verbijten. Rita Braga & Martha Colburn: 'Transmissions'. Vr 25 nov 2016, Nieuwe Vide, Haarlem

De Portugese Rita Braga heeft een repertoire van liedjes in tien verschillende talen.

LINDEN PHOTOGRAPHY/ALBA WITTEKAMP

DE VOLKSKRANT
VRIJDAG 7 OKTOBER 2016

V7

Jeanne Prisser bericht over wat zich afspeelt in de voorhoede van de beeldende kunst.

JEANNE PRISSER

Illustratie vrij naar Otto Dix: Portret van journalist Sylvia von Harden, 1928

Deze week

Haperende techniek, digitale vrijheidsbeknotting en een hondje dat zoekraakt in cyberspace: help!

Haarlem, 1 oktober

In deze wereld die van stopcontacten en snoeren aan elkaar hangt, laat de techniek mij verbazingwekkend vaak in de steek. In Nieuwe Vide te Haarlem betrad ik de tentoonstelling *WiFi, Connectivity and Digital Utopianism* (hier een emoji die zijn eigen tong eraf bijt) en voila: de eerste twee kunstwerken deden het niet. Het eerste was een installatie van Gábor Kerekes. Die had een soort Europees Parlement gebouwd waar (ro)bots op een scherm in debat konden gaan en, zo stelde ik me voor, elkaar woevend over de bankjes zouden trekken wanneer het ging om wie schuldig is aan het dataoverschot. Het mocht niet zo zijn.

Het tweede haperende kunstwerk, van Richard Vigen, betrof een iPad aan de muur. Daarop had ik kunnen zien hoe mijn omgeving eruitzag wanneer je alle tastbare zaken wegdacht en alleen het technologische landschap overhield: de straling, de digitale data en al die signalen die je niet ziet, maar die een ander precies kunnen vertellen waar je bent. Ik zag slechts mijn eigen glimpeus. Thuis heb ik Viggens app *Architecture of Radio* gedownload, om te zien wat ik had gemist. Uit angst heb ik 'm ook meteen weer verwijderd.

U weet inmiddels: ik schuw geen onderwerp. Ik ben de Alexandrine Tine van de kunstwereld: altijd bereid een heuvel verder te kijken. Maar als het aankomt op technologie en haar toepassingen blijf ik liever stralingsvrij thuis. Het deksel van mijn e-maildoos til ik één keer per dag omhoog en ik ben niet te vinden op sociale media. Wat dat betreft, kon ik op de tentoonstelling in Nieuwe Vide mijn hart ophalen. Je zou inmiddels verwachten dat ik op de hoogte was van multinationals

Werk van Natasha Taylor.

die digitaal onze vrijheid beknotten, maar de cyberfeministen van Deep Lab joegen mij middels een videodocumentaire alsnog de stuiten op het lijf met hun omlenende gebabbel over privacy.

Uiteindelijk bleef ik het langst hangen bij de dingen die geen stekker nodig hadden: heerlijk zelf gefrobelde wifi-antennes van alledaagse voorwerpen (pannen, vergieten, plastic flessen) van Roel Roscam Abbing, en een sepiakleurige foto van Natasha Taylor. Daarop een 19de-eeuws aandoende seance waarop een aantal handen via keyboards geesten probeerde op te roepen. Zie je wel, dacht ik, en speedde mij naar huis om de technospoken onder mijn bed weg te jagen.

WiFi, Connectivity and Digital Utopianism, t/m 13/11 in Nieuwe Vide, Haarlem.

Everyday Selfie van Tanja Ritterbex. Foto Gert Jan van Rooij

Amsterdam, 5 oktober

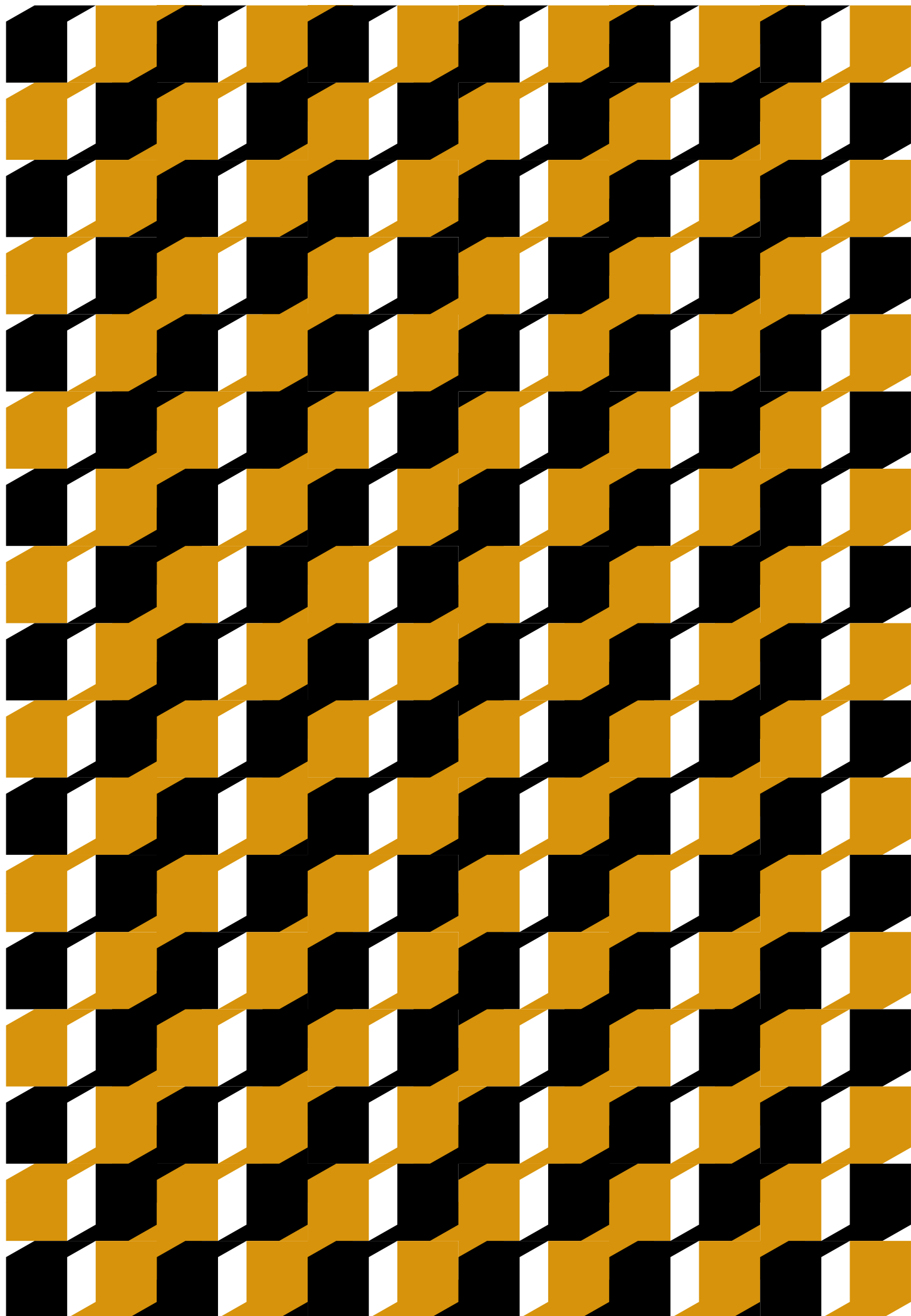
Zelfs hoogleraar Yra van Dijk, die laptops uit haar collegezaal weert, 'zit op Facebook en Twitter', las ik in de Volkskrant. Zelf zit ik liever op stoel of sofa. Maar dat ik niet te vinden ben op sociale media, betekent niet dat ik daar de weg niet ken. (Nooit hebt u mij horen beweren dat ik consequent was.) Wanneer een galerie een evenement alleen op Facebook wenst te openbaren of een kunstenaar daar iemand zoekt voor haar performance, kijk ik stiekempjes mee, in de hoop dat mijn data over het hoofd worden gezien.

Zo stuitte ik op een Facebook-project van schilder Tanja Ritterbex. Zij stal mijn hart vorig jaar door in haar schildersatelier een nagelstudio te bouwen. Ze zou volgende week de Koninklijke Prijs voor Vrije Schilderkunst moeten winnen (jury, lees u mee?). Haar Facebook-kunstwerk heet *Everyday Selfie Project*. Een jaar lang 'verschilderde' ze elke dag een selfie. Eerst een jaar lang foto's plaatsen en vervolgens een jaar lang schildertjes: je moet behoorlijk van je eigen kop houden, wil je dat volhouden. Ik meen in haar grijze schilderij #365 'the last one' dan ook iets van opluchting te zien.

Het is een monsterlijke scrollklus om in twee browservensters de schilderijen naast de foto's te zetten. Maar de moeite waard. Dan is te zien dat de vreemde titels van de zelfportretten bestaan uit het commentaar dat Ritterbex 'vrienden' ze heeft er bijna drieduizend, bij de selfie schreven. Over haar uiterlijk, over de compositie. De kunstenaar kreeg ook genoeg avances, ja zelfs een huwelijksaanzoek.

Ik kreeg de smaak te pakken. Op naar het volgende sociale netwerk slash kunstwerk: *Delinear.info* van Harm van den Dorpel. Dat is een website waarop alles wat gebruikers plaatsen wordt omgevoerd tot een bewegende collage. Slechts omwille van de kunst maakte ik een account aan en plaatste een foto van mijn hond. Die raakte ik meteen kwijt in de datawirmar. *Delinear.info* leek wel een zwart gat. Van den Dorpel studeerde kunstmatige intelligentie, dus ik had verwacht dat ik mijn hond in pixels aan hem kon toevertrouwen. In een poging Newton terug te vinden, klikte ik allengs vinniger op plaatjes van anderen: een discobol, een spook, een konijntje, een hoge hoed - en uiteindelijk ook op mijn lievelingsknop: delete. Toen was Newton weer van mij. Nu nog mijn account verwijderen. De cyberfeministen kunnen tevreden zijn.

facebook.com/tanja.ritterbex
delinear.info

WWW.NIEUWEVIDE.NL